224703

SCRIITORII ROMANI
CONTEMPORANI

MIRCEA STREINUL

POEŢII TINERI BUCOVINENI

BIBLIOTECA ... Fondul de pretuire 7756

II 224.703

...AŢIA PENTRU LITERATURA
...ARTA „REGELE CAROL II"

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

FUNDAŢIA PENTRU LITERA ŞI ARTĂ „REGELE CARO

CPT.-COMANDOR P. C. FUNDĂŢEANU — *Libertatea mărilor şi prizele mar*

Au apărut — BIBLIOTECA „ENERGIA"

M. CONSTANTIN-WEYER — *Cavelier de la Salle* traducere din limba franceză de Paul I. PRODAN

I. F. ROUQUETTE — *În căutarea fericirei* traducere din limba franceză de E. FLĂMÂNDA

ALAIN GERBAULT — *Singur, străbătând Atlanticul* traducere din limba franceză de A. VIANU

COLONEL T. E. LAWRENCE — *Revolta în deşert* traducere din lim engleză de Mircea ELIADE, cu o hartă

RENÉ BAZIN — *Pustnicul din Sahara. Viaţa părinte Charles de Foucauld* traducere din lim franceză de Alexandru HODOŞ

MIHAI SADOVEANU — *Viaţa lui Ştefan cel Mare* (Ediţia

C. ARDELEANU — *Domnul Tudor* (Ediţia a II-a)

R. P. HUC — *Descoperirea Tibetului*

HOMER

JAKOB WASSERM

H. M. STANLEY

R. P. HUC

F. YEATS-BROWN

JAKOB WASSERM

DEAN FARRAR

traducere din limba engleză de W. şi

R. P. HUC — *În Tartaria* traducere din limba f de Victor STOE

I. F. ROUQUETTE — *Impărăţia tăcerii albe* tradu limba franceză de LUCIA DEMI

M. C. WEYER — *Trecutul Domnului Monge* din limba franceză de RADU B

BIBL. CENTR. UNIV. „M. EMINESCU" IAŞI
II 224703

Au apărut — BIBLIOTECA „INFORMATIVĂ"

Ing. I. ORBONAŞ, H. STAHL şi DAMIAN P. BOGDAN — *Manual de atelier mecani*

A. I. BRĂTESCU-VOINEŞTI — *Tratat de pescuit*

Au apărut — BIBLIOTECA „DOCUMENTARĂ"

Amintirile Colonelului Lăcus publicate de Radu CRUTZESCU

ELENA GENERAL PERTICARI DAVILA — *Din viaţa şi corespondenţa lui Carol Davila*

E. DVOICENCO — *Începuturile literare ale lui B. P. Hasdeu*

EM. BUCUŢA — *Duiliu Zamfirescu şi Titu Maiorescu în scrisori (1884—1910)*

I TINERI BUCOVINENI

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

S'A TRAS DIN ACEASTĂ CARTE
PE HÂRTIE LUX 26 DE EXEM-
PLARE NEPUSE ÎN COMERȚ
NUMEROTATE DELA 1 LA 26.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

POEȚII TINERI BUCOVINENI

ANTOLOGIE PUBLICATĂ CU UN CUVÂNT INTRODUCTIV
DE
MIRCEA STREINUL

ȘI CU 14 PORTRETE ÎN PENIȚĂ
DE
RUDOLF RYBICZKA

620800
B.C.U. IASI

BUCUREȘTI
FUNDAȚIA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ „REGELE CAROL II"
39, Bulevardul Lascar Catargi, 39
1938

ACADEMIA
BIBLIOTECA

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

15/998 (D)

5 SEP 1965
B.C.U. „M. EMINESCU"
IAŞI
ods 599030

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Domnului Profesor
DRAGOȘ PROTOPOPESCU

această mărturie de fagi și stele
ale unei Bucovine
pe care o iubește
și care-l iubește.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CÂTEVA CUVINTE LĂMURITOARE

Dacă Bucovina n'a cunoscut până decurând mari momente literare, marile momente culturale n'au lipsit în provincia, pe care Austria a stăpânit-o până în anul 1918.

Ardeleanul Aron Pumnul, fraţii Hurmuzachi, Ioan Sbiera şi atâţia alţii au imprimat Bucovinei înstrăinate o puternică pecete de culturalitate românească, în cadrele căreia a început să crească, timid, o literatură menită nu atât să satisfacă pretenţiile estetice ale cititorilor, cât să întărească în sufletul lor conştiinţa naţională, necesară în lupta de fiecare zi împotriva unei despotice dominaţii străine.

Cu puţin înainte de războiul mondial, a apărut la Cernăuţi «Junimea literară», revistă pe care regretatul Gheorghe Tofan, un destoinic publicist, a pus-o sub semnul copleşitoarei personalităţi a profesorului N. Iorga. «Junimea literară» a adunat în paginile ei aproape toţi scriitorii bucovineni, cei mai importanţi fiind regretaţii Iorgu G. Toma, Nicu Dracea şi Constantin Berariu, la cari se adaogă G. Rotică, Leca şi Victor Morariu — cunoscuţi şi publicului din Vechiul Regat, primul prin poezie, ceilalţi doi prin lucrările de specialitate.

După războiul mondial, tineretul literar, crescut acu la altă şcoală decât cea germană, face, încă de pe băncile şcolilor, modeste încercări de afirmare. Astfel, la Rădăuţi apare revista « Muguri », condusă de poetul Mihai Horodnic [1]) şi la care au lucrat mai ales Ion Roşca [2]), Ionel Negură şi Teodor C. Grossu [3]), iar la Cernăuţi Barbu Sluşanschi « fondează o societate literară în scop de studii estetice şi perfecţionare artistică » [4]). La liceul « Aron Pumnul » din capitala Bucovinei, Neculai Roşca, basarabeanul Teodor Plop [5]) şi Neculai Pavel, întruniţi de Mircea Streinul, editează « Caietul celor 4 », care, însă, nu apare decât într'un singur număr — şi acela fără permisiunea direcţiunii...

In 1931, Mircea Streinul fondează, împreună cu Ion Roşca, Gh. Antonovici, George Drumur şi Neculai Pavel, « gruparea Iconar », care-şi propune să afirme în literatura bucovineană noui forme de artă. Grupării i se adaogă până în 1934: Teofil Lianu, Neculai Roşca, Ghedeon Coca, Aspazia Munte, Nela Ropceanu, Procopie Milişte, Cristofor Vitencu, George Nimigeanu, Mihai Cazacu şi alţi

---

[1]) *Mihai Horodnic a fost primul poet modern al Bucovinei. Deşi mort — printr'un stupid accident — la o vârstă când alţii abia încep să citească mai cu temeiu, el a lăsat numeroase poeme, pe cari Ionel Negură şi Vasile I. Posteucă le-au tipărit în parte într'un volum omagial, apărut la Cernăuţi în 1936.*

[2]) *Ion Roşca, născut în 1908, a murit la 3 Octombrie 1933, în urma unei boli, care n'a putut fi diagnosticată.*

[3]) *Iulian Vesper de mai târziu.*

[4]) *Conf. « Junimea literară », anul XXI, Nr. 7—12, Iulie—Decembrie 1932.*

[5]) *Tudor Ulmanu de mai târziu.*

bucovineni, iar din vechiul Regat: Victor Măgură, Theodor Constantin, Panait Nicolae, Ovid Caledoniu și Theodor Dragomirescu. Din Ardeal vin adeziunile regretatului N. Cantonieru și ale tinerilor Aurel Marin, Nicolae S. Ursu, George Popa și N. Mirza.

Aproape toți aceștia colaborează la « Junimea literară » și « Glasul Bucovinei ».

Intre timp, apar numeroase reviste: « Indrumarea » (Arcadie Cerneanu), « Orion » [1]) *(E. Ar. Zaharia și Aurel Putneanu), « Pana literară » (Ionel Crețianu, Filaret Ozar și Teofil Lianu), — la Rădăuți; « Crai-Nou » (Teofil Lianu), « Plai » (Aspazia Munte și Neculai Pavel), « Izvodiri » (George Stratoiu, Mihai Verbovschi și Teofil Lianu), « Fișier » (E. Ar. Zaharia), « Flanc » (Teofil Lianu), « Argonaut » (Mircea Streinul și E. Ar. Zaharia), « In preajma gândului » și altele, însă prea inconsistente, la Cernăuți, iar la Siret un grup de intelectuali editează « Freamătul literar ».*

In 1933, Mircea Streinul și Iulian Vesper înființează « colecția Iconar », care, ulterior, se transformă în editură. Aici, la « Iconar », au apărut circa 30 de plachete și volume, dintre cari unele au atras imediat atenția criticei din București.

In 1935, Liviu Rusu înființează sub directivele profesorului Traian Brăileanu revista « Iconar », unde militează Barbu Slușanschi, George Drumur, Ionel Țurcan, George Macrin, Leon Țopa, Claudiu Usatiuc, Vasile I. Posteucă,

---

[1]) *Mutat la București și trecut sub direcția lui Em. Gorescu, « Orion »-ul nu mai apare decât într'un singur număr.*

Ionel Negură, pictorii Rudolf Rybiczka, Vasile Ştefan şi alţii. Activitatea editurii continuă şi ea, tipărindu-i pe Aurel Marin, George Drumur, Mircea Streinul şi compozitorul Paul Constantinescu, autorul « Suitei cătăneşti ».

In prezent, mai apare şi revista « Ţara Şipeniţului », condusă de Pompeiu Atanasiu, Cicerone Mucenic şi Const. Iacob, unde se publică multe pagini de literatură bună.

In poezia arboroseană s'au afirmat în special Iulian Vesper, George Drumur, N. Tcaciuc-Albu, care, deşi din vechea generaţie, a adoptat în largă măsură forme poetice evoluate, Teofil Lianu, E. Ar. Zaharia, Neculai Roşca, Ghedeon Coca, Vasile I. Posteucă, Aspazia Munte, Gh. Antonovici şi Traian Chelariu, — cunoscuţi, toţi, şi în publicistica bucureşteană.

Iulian Vesper s'a impus prin lirismul său rece, lucrat în metal tare, cu sunet nobil. Abandonând modernismul câtorva poeme din placheta « Echinox în odăjdii », Iulian Vesper a ajuns la o formulă proprie în poetica sa, care prelucrează în versuri pregnante puternica tematică a pământului şi a morţii.

George Drumur, utilizând elementul de folclor bucovinean sau — odată, în « Oglindire 'n scuturi » — şi german, dă o poezie rigidă, geometrică, într'o limbă de admirabilă puritate. E de remarcat că George Drumur îi autodidact şi ţăran, aşa că versurile lui ne vor surprinde cu atât mai mult prin dura lor muzicalitate şi ritualistica estetică, aşezată sub semnul goticului moldovenesc.

N. Tcaciuc-Albu s'a impus în special prin tălmăcirile din poetul chinez Li-Tai-Pe, pe cari le-a publicat, sub titlul « Flori din Răsărit », în colecţia Iconar. Contează,

însă, şi ca prozator, şi cred că nu greşesc afirmând că e corespondentul român al lui Alfredo Panzini.

Teofil Lianu e un uluitor fenomen liric. Versurile lui, de factură populară, rafinat lucrate în primitivismul lor, ne desvăluie dintr'odată un mare poet — original şi sincer.

E. Ar. Zaharia, deşi prodigios ca formă, încă nu s'a conturat pe deplin. Mai sunt reminiscenţe livreşti în poezia lui. Totuşi, unele versuri indică frumoase posibilităţi de evoluare.

Neculai Roşca, format la şcoala baudelaireiană — de altfel, l-a şi tradus integral pe Baudelaire, obţinând premiul « Vremea » pentru câteva din tălmăcirile sale — e de-un organic pesimism, îmbrăcat în tablouri sumbre, cari, însă, nu exclud şi unele suave imagini de graţiozitate verlaineiană.

Ghedeon Coca e un bun pastelist. Placheta de versuri « Confesiuni adolescente », indică un preţios sentimentalism, în care se prevede un poet gingaş ca expresie.

Gh. Antonovici, mai realizat ca prozator, are proaspete viziuni bucolice.

Vasile I. Posteucă, tumultuos în balade, miniatural în celelalte, e de asemenea un element de preţuit.

Traian Chelariu, mult influenţat de lirica germană, reuşeşte uneori cu poezii corecte, comunicative prin versul fără pretenţii de noutate.

Aspazia Munte, calmă, cu imagini de-o mată lumină autumnală, se conturează sub semnele unui liniştit lirism feminin, iar Cristofor Vitencu şi George Nimigeanu adoptă în poezia lor un uşor fond filosofal.

Dintre toți aceștia, Iulian Vesper, George Drumur, N. Tcaciuc-Albu, Teofil Lianu și Neculai Roșca și-au găsit formula personală și contează integral. Ceilalți s'au realizat antologic — preocupările lor artistice îndreptându-se ulterior și spre alte direcții: de teologie, filosofie sau proză beletristică, evident fără a părăsi încercarea de a se contura definitiv și în poezie.

Deși nu i-am trecut în această antologie, ei nefiind încă unitar realizați în creațiile lor, merită să fie relevați și alți poeți bucovineni.

Astfel, Neculai Pavel încearcă un interesant expresionism, care, poate, va releva odată un poet adevărat.

Romantici, Dragoș Vitencu [1]*), Arcadie Cerneanu, Ionel Crețianu, Traian Cantemir și Sextil Dascal, interesează mai mult literatura strict locală. Nela Ropceanu, cu suave, uneori, efuziuni lirice, trebuie de asemenea menționată. Procopie Miliște și George Chlopina — două individualități puternice — sunt încă în căutare. Dintre cei tineri de tot, Ștefan Bucevschi și Tudor Nicodem (Aurel Fediuc) promit o poezie de largi concepții.*

De remarcat și Aurel Putneanu (George Bilibău), căruia îi reproducem aici un poem, intitulat « Elegie ». *Iată-l în întregime:*

---

[1]) *Reproducem din « Junimea literară » (an. XXI, Nr. 7—12, Iulie—Decembrie 1932, p. 187) catrenul « In loc de autobiografie » al lui Dragoș Vitencu, care se afirmă tot mai mult și în proză:*

« Biografia mea-i o carte,
Pe care-o scrie Dumnezeu;
Când va fi gata, rog să-i cereți
Un exemplar în contul meu ».

« De azi pe mâne nu mă mai gândesc
nici frunții să-i câștig cununi,
ci stau așa, un satelit ceresc,
îmbuibat cu lene și minciuni.

De prieteni nici nu vreau să știu;
sunt ieftini ca și marfa de tarabă.
Sunt buni doar de cuie de sicriu:
de's ruginite nimeni nu întreabă.

Iubirea? am învelit-o în hârtie
și-am încuiat-o în cămară;
ce să iubești, când toată lumea vie
e urâtă, Doamne, și amară.

Când în declinul unei zile voiu muri sărac
— c'așa m'au dăruit părinții —,
vă voiu lăsa avere carnea mea de-un veac,
în care să vă rupeți dinții! ».

Nu vom încheia această prezentare fără a sublinia merituoasele realizări lirice ale regretaților Mihai Horodnic, Ion Roșca și George Stratoiu, pe cari o moarte prea timpurie i-a împiedicat să-și dea măsura întregului talent.

Iată un fragment din Ion Roșca:

« Imi place să trăiesc ca pădureții, vara, în pădure,
cu suflet acru, necioplit și dur,
să mă hrănesc cu ploi și vânt (sunt și zile pure...):
numai argint suflat pe fond de-azur.

Ca să-mi crească visul ca un lujer, drept,
mă 'nvelesc cu nopți ca 'n frunzare cerbii;
iar pe cer de scriu semne, norii, - aștept
licurici s'aprindă stele 'n roua ierbii.

BCU IASI

Mă trezesc atunci din senin haiduc,
hoț la drumul mare (pe Calea Lactee),
măsurând chimirul, aur cât să duc
și 'njurând de sfinți ca noaptea 'n loc să stee.

(NEOHAIDUCEASCĂ)[1]

Acest ultim poem al lui Ion Roșca, scris pe patul de suferință, arată — deși versurile nu sunt încă perfect cizelate — cât de mult a pierdut Bucovina literară prin moartea lui.

București, 27 Iulie 1937.

MIRCEA STREINUL

---

[1]) *In «Breviar de poezie bucovineană contemporană», de Aspazia Munte și Neculai Pavel.*

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

IZVOARE

GH. ANTONOVICI:

« *Toast de seară* »: revista *Junimea literară;* an. XXII—XXIII, Nr. 10—12, 1—6, Octombrie 1933—Iunie 1934; « *Utrenie* »: revista *Junimea literară*, an. XXIII, Nr. 7—12, Iulie—Decembrie 1934; « *Drum de nord* »: revista *Plai*, an. I, Nr. 3, Mai 1934; « *Preludiu bucolic* »: revista *Frize*, an. I, Nr. 3, Mai 1934; « *Psalmodie pluvială* »: *Revista scriitoarelor şi scriitorilor români*, an. VII, Nr. 3—4, Martie—Aprilie 1933; « *Stihul frunzelor de toamnă* »: revista *Junimea literară*, an. XXI, Nr. 7—12, Iulie—Decembrie 1932; « *Culegător de spice* »: *Breviar de poezie bucovineană contemporană*, de Aspazia Munte şi Neculai Pavel, editura Iconar (Mircea Streinul & Iulian Vesper), 1934, Cernăuţi.

GHEDEON COCA:

« *Poem pentru sfârşit adolescent* »: *Confesiuni adolescente*, colecţia Iconar, 1937; « *Fregata* », « *Poem* », « *Poem* », « *Alge* »: inedite.

TRAIAN CHELARIU:

« *Iniţială* », « *Aniversare* », « *Tristie de după-amiază* », « *Seceriş* », « *Primitivă* », « *Exod* »: *Exod*, colecţia Iconar, 1933, Cernăuţi; « *Sânge ca o legendă* », « *Luteţie, stamină de aur* », « *Fântână* », « *Sfârşit* », « *Noi suntem* », « *Dragomirna* », « *Ingerul lutului* », « *Colind* »: *Aur vechiu*, colecţia *Junimea literară*, 1936, Cernăuţi.

GEORGE DRUMUR:

« *Oglindire 'n scuturi* », « *Pridvor cu voevozi* », « *Gravură* », « *Cantilenă* », « *Gerul în icoană* », « *Umbre pe lut* », « *Bucurie* », « *Trecere* », « *Vămile luminate* », « *Seară văratică* », « *Oceane* », « *Hotare* », « *Trudă* », « *Sfârşit nelămurit* »: *Solstiţii*, editura Iconar (Liviu Rusu şi Mircea Streinul), 1936, Cernăuţi.

TEOFIL LIANU:

« *Răvaş pământean* »: *Cer valah*, editura Iconar (Mircea Streinul & Iulian Vesper), 1934, Cernăuţi; « *I* », « *IV* », « *VI* », « *VIII* », « *X* », « *XIII* », « *XIV* », « *XV* », « *XVIII* », « *XX* », « *XXI* », « *XXII* », « *XXIII* », « *1* », « *2* », « *11* », « *12* », « *16* », « *27* », « *37* », « *54* »: *Curcubeu peste ţară*, editura « Bucovina », 1937, Bucureşti.

ASPAZIA MUNTE:

« *Izvor* », « *Poem* »: *Involburări*, colecţia Iconar, 1933, Cernăuţi; « *Poem* »: inedită.

GEORGE NIMIGEANU:

« *Despărţire* », « *Codrii* », « *Strigăt în deşert* »: inedite.

VASILE I. POSTEUCĂ:

« *Primăvară periferică* »: *Breviar de poezie bucovineană contemporană*, de Aspazia Munte şi Neculai Pavel, editura Iconar (Mircea Streinul & Iulian Vesper), 1934, Cernăuţi; « *Aducere aminte* », « *Reverie* », « *Moarte* »: inedite; « *Cântec de domniţă* »: revista Iconar, an. III, Nr. 2, Octombrie 1937; « *Inlăcrimări* », revista Iconar, an. II, Nr. 10, Iunie 1937.

NECULAI ROŞCA:

« *Corabia pierdută* » (după Arthur Rimbaud): inedită; « *Cimitir pe câmp* », « *Psihastenie* », « *Plecare* », « *Toamnă albastră* », « *Peisaj ideal* »: *Neutral*, editura Iconar (Mircea Streinul & Iulian Vesper),

1934, Cernăuți; « *Retrospecție* », « *Nu e greu să privești moartea în față* », « *Culminație incertă* »: *Blocat*, colecția *Plai* (Aspazia Munte & Neculai Pavel), 1934, Cernăuți; « *Desbatere* », « *Drum drept* », « *Peisaj definitiv* », « *Prigoană* », « *Păcat izbăvitor* », « *Dans* », « *Numai odată* »: inedite.

MIRCEA STREINUL:

« *Meteorologie* », « *Verlaineiană* », « *Petru Cercel* », « *Tragica întâmplare din strada...* », « *Pan vorbește:* », « *Descripție* », « *Moartea prințului get* », « *Logodnă mistică* »: *Itinerar cu anexe în vis*, editura Iconar (Iulian Vesper), 1934, Cernăuți; « *Fragmentariu* »: *Tarot sau călătoria omului*, editura Iconar (Liviu Rusu), 1935, Cernăuți; « *Migrare* », « *Peter Schlemihl vorbind cu umbra vândută* », « *Pasărea măiastră* », « *Navigatorul* », « *Făt-Frumos* », « *Moarte de primăvară* »: *Divertisment*, editura Iconar (Liviu Rusu), 1936, Cernăuți; « *Al zecelea cuvânt* »: *Zece cuvinte ale fericitului Francisc din Assisi*, editura Țara Șipeniților (Pompeiu Atanasiu, Cicerone Mucenic și Const. Iacob), 1936, Cernăuți.

N. TCACIUC-ALBU:

« *Poezie eternă* », « *Două fluiere se 'ngână* », « *Pe malul lui Jo-Yeh* », « *In grădina palatului Ceao-Yang* », « *Primăvara* », « *Trei tovarăși* », « *Homarul* », « *Jalea* », « *Impărăteasa* », « *Han în soare* », « *Războiu în pustiul Kobi* », « *Războiu de iarnă* », « *Soția așteaptă* », « *Blestemul războiului* », « *Statornici* »: *Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit* (tălmăciri), colecția Iconar, 1933, Cernăuți; « *Moartea lui Li-Tai-Pe* »: ziarul *Glasul Bucovinei*, 28 Februarie 1934.

IULIAN VESPER:

« *Prolog* », « *Eroul* », « *Crugul de ceară* », « *Zapis* »: *Echinox în odăjdii*, colecția Iconar, 1933, Cernăuți; « *Poem pentru iubirea ogoarelor* », « *Pământ negru, în asfințit* », « *Ad uxorem* », « *Spiritualism* »: *Constelații*, editura *Cartea Românească*, 1935, București; « *Excelsior* »,

« *Târziu* », « *Poteca singuratecă din Duino* », « *Tinereţe, stea a victoriei* », « *Allons!* », « *Răstignire* », « *Barbarii* », « *Moarte* », « *Pecete saturniană* »: *Poeme de Nord*, editura Bucovina (I. E. Torouţiu), 1937, Bucureşti.

CRISTOFOR VITENCU:

« *Vulturului mort* »: *Destăinuiri*, colecţia Iconar, 1933, Cernăuţi; « *Privind în largul mării* »: revista *Junimea literară*, an. XXV, Nr. 4—12, Aprilie—Decembrie 1936; « *Glăsuiri din cetate* »: inedită.

E. AR. ZAHARIA:

« *Afania* »: *Afania*, editura *Orion*, 1933, Rădăuţi; « *Ancora s'a ridicat* », « *Cerbii* », « *Fuga prin pădure* », « *Călătorie* », « *Ciobanii* », « *Amurgul plopilor* », « *Năierul către Margareta* », « *Nocturnă* », « *Toamna mă mut la oraş* », « *Narcoză* »: *Marathon*, editura *Bucovina* (I. E. Torouţiu), 1936, Bucureşti; « *In memoriam* », « *Fata voevodului se culcă* », « *Perşii* »: inedite.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

GH. ANTONOVICI

Născut la 11 Iunie 1908, în comuna Mănăstirea-Horecii din județul Cernăuți. Cursurile secundare și le-a terminat la liceul «Aron Pumnul» din capitala Bucovinei. Licențiat în Teologie, se hirotonește preot și e actualmente secretar al secției culturale de pe lângă Mitropolia Bucovinei, unde supraveghează tipărirea revistei religioase «Credința». Activează în gruparea «Iconar».

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Crai Nou, Iconar, Junimea literară, Orion, Plai, Țara Șipeniților; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Frize, Moldova literară, Munca literară, Revista scriitoarelor și scriitorilor români; Buna Vestire etc.

OPERE:

In pregătire: O carte de poeme și romanul Tabăra cu stânjenei.

TOAST DE SEARĂ

Tremură în jghiaburile suburbiei
ploaia, ca în fluier o eglogă, clar...
Șoseaua trece pe sub seară cu holtei
cari chiuie în cinstea grâului din car.

Domniță, în zorii ce vor înflori
cunună peste sat, albaștrii nuci
ai depărtărilor vor lămuri
sufletului tău. Atuncea să-mi aduci

vinul zâmbetului, să-l sorb
de pe-obrajii odihniți pe călăpăr;
răcoarea dimineții te-a mușca de umeri
și ciocârlii ți-or flutura lumină 'n păr.

Simți-vom din fântâni cum se desprinde
fir de gând văratic pentru calme
pribegiri; e câmpul plin de
umbra plopilor și-o beau drumeți din palme.

Vom asculta al frunzei murmur,
apoi despre prieteni vom vorbi:
de Iulian Vesper, de Streinul, George Drumur,—
și cele mai frumoase poezii
din nopțile lor albe,
le-oiu pune gândului tău: salbe.

(Revista *Junimea literară.*)

BCU IAȘI UNIVERSITY LIBRARY

UTRENIE

Iată, zorile mijesc din turn
de ctitorie; dure mâni
au tulburat poemul taciturn
al stelelor ce 'nduioșau fântâni.

Și vale de cosași porni 'n
răcoarea ierbii cântec de 'nceput de zi;
tăiară coase prin senin
și 'ntreg fânațul se trezi.

Ei s'au oprit într'un ungher
al dimineții, s'adune ca în ciutură
înviorări albastre de pe cer,
și-ascultă: în șes un chiot scutură
mestecenii de rouă, în urma
carelor ce-au dus
al verii suflet în hambare.

In cinstea ei, de-amiaz' au pus
la inimă colac de soare
și crengi de zâmbet le-au adus
femeile, și cofe cu răcoare.

(Revista Junimea literară.)

DRUM DE NORD

Sborul berzelor cum înflori curat
unde orizontul cumpăna și-o 'nclină...
Ci semn de veselie nu mi-au dat
mugurii pe vișin, nici fluer pe colină.

Doar am simțit în bulgării livezii
miros de părâu, — păstorul și-a ales
toți mieii buni de 'njunghiat și iezii,
să preamărească soarele în șes.

Au gâlgâit tălăngi în fuga văii;
apoi, trecură peste somn de plante
călcâiul bâtei aspre și dulăii
spre dunga dealurilor lungi și 'nante.

Pe-acolo sângerară 'n lut
slăbite guri, căutând în van
pășune. Iar când a știut
de trupul oilor și de cioban,
culcușul cel și decât iarba mai plăcut,

vrăjea departe Prutu 'n naiu de ape
arcuitele 'nserării gene
și clopote au prins a roura pe
frunți de mănăstiri bucovinene.

(Revista *Plai.*)

PRELUDIU BUCOLIC

Baciul la amiezi sărută
apa din părâu și 'n ea
albastrul cer de pretutindenea
și umbra codrului, tăcută.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Când ciute 'ngenunchiază la izvoare,
flueru-i numai suspin de înserare...

El cântă Domnului pe stânci
pentru vântul răcoros de miazăzi,
pentru liniștea văratică 'n vâlcele și
pentru sălciile popasurilor din lunci.

Dulăii cearcă-a depărtării ceață...
Pe-a doinei proaspătă cărare
oile aduc tălăngi de soare,
lăudând a ierburilor dulceață

și pe baciul ce sărbătorește fiecare
zi a verii, bând sub un stejar cu fluerul răcoare.

(Revista *Frize.*)

PSALMODIE PLUVIALĂ

Bătea vânt — dinspre Prut...

Lin mijește flautul privighetorii...
Fecioarele satului, albe,
alungă din cosițe norii,
să le cadă luna ban pe salbe.

O, sfântă oră a serii,
când stelele se miruie în pajiști...
Se roagă pentru grâul verii
brotacii bălților din rariști.

BCU IAȘI CERA UNIVERSITY LIBRARY

In case de Rumâni coboară
fluturi de amurg cu aripi ude...
Dar sub nucii lor,
psalmodiază îngerii 'n sobor
răcoarea acră-a poamelor prea crude.

(Revista scriitoarelor și scriitorilor români.)

STIHUL FRUNZELOR DE TOAMNĂ

Foi arse, de pământ lipiți-vă ca mine;
vă caute 'n rădăcină soarele 'n zădar.
Când ne-o cuprinde noaptea, muguri-vor iar
bolnave zori atâtea! — și-or părea senine.

In preajmă sângerați sutana dup' amiezii,
din funigei să știți cum gândul mi-l desprind;
în calendar, tomnatice arămi v'aprind
norocul unui an ce l-ați purtat livezii.

Căderea 'nceată ca o strângere spre seară vi-i
și doare mângâierea ce-o 'mpletiți în legănări.
In voi de-mi pâlpâie chiar mormântale lumânări,
iubirea pentru semeni morți n'o știu, ci pentru vii.

(Revista *Junimea literară.*)

CULEGĂTOR DE SPICE

Imi scrise 'n față macul
zorilor întâia floare
când am deschis iatacul,
să dau binețe plopilor din zare.

In începutul zilei — clar
și pe muncele — tremurau din coarne cerbii,
să rupă al ciobanilor ștergar
de fum, întins domol pe-icoana ierbii.

Incă nu știau că-i zi dulăii...
Fluierul tăcea ascuns în brâu,
să 'nveţe-a spune proaspăt cântul văii
pentru mieii creți ca undele 'n părâu.

In mantie de răcoare-am stat
ca un drumeţ în umbra de măslin.
Fior de rouă trupul meu uscat
bău, iar sufletul senin.

Când ciocârlia legăna 'n
pridvorul dimineţii viers ales,
făcură valuri spicele 'n cel lan
și paznic nu striga în șes.

Eram flămând ca ucenicii
Domnului în ţarină, demult...
Și 'ndată 'n sdrenţele tunicii
am tăinuit tot rodul ce l-am smult.

Cu capul înclinat, Stăpâne,
fugii, apoi, pe urmele de cară,
să nu mă vadă soarele prin grâne,
nici stelele verzui prin seară.

(Breviar de poezie bucovineană contemporană.)

TRAIAN CHELARIU

S'a născut în anul 1906, în comuna Dărmănești. Bacalaureat al liceului «Aron Pumnul» din Cernăuți. Studii universitare la Cernăuți, Paris și Roma. Doctor în filosofie. Asistent universitar la Cernăuți și redactor-șef al ziarului «Glasul Bucovinei».

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Indrumarea, Junimea literară, Munca intelectuală, Spectatorul; Cronica românească la Cernăuți, Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Analele Rómanului, Bilete de papagal, Floarea Soarelui, Lanuri, Pagini literare etc.

OPERE:

Apărute: Exod, Aur vechiu, Cântec de leagăn, versuri; Proze pentru anul inimii, Zaruri, Pietre la care mă 'nchinai, proză.

In pregătire: Casă pe nisip (fragmente filosofice), Plachetă albă (ritmuri libere), Sfârșitul șoimului (nuvele).

INIŢIALĂ

Cirilică închisă 'n har
mănăstiresc ca în chenar, —
mărgea de cer şi chinovar
uitată 'n evangheliar,

deşi nu ştiu să te cetesc
cu scrisul palid slavonesc,
în cartea fiului ceresc
mai cu evlavie privesc.

Vieţii mele fii, la fel,
metanie de zori şi zel
şi literă spre vajnic ţel
în text necunoscut şi el.

(Exod.)

ANIVERSARE

Herr, es ist Zeit...
R. M. RILKE

Doamne, e timp să ne gândim la drum...
Lasă-mă iar pribeag plecat cu anul, —
umple cu spini pustiul şi medeanul,
pune pe văi şi colb şi fum.

Lespedea grea şi risipită 'n veac
ce mi-o dăduşi odihnă şi zăbavă,
sălăşlui cuiburi de şerpi şi otravă, —
chinului meu n'a fost răcoare nici leac.

Cine și-acum nu-și împlini umblarea,
poate porni mai singur, mai departe, —
oriunde gândurile vor să-l poarte
cu năzărirea lor și fremătarea...

Cine și-acum nu și-a zidit altarul,
alt paraclis vremelnic nu-l așteaptă
decât toiagul greu și mâna dreaptă,
durută 'n umbra ce i-o face darul.

(Exod.)

TRISTIE DE DUPĂ-AMIAZĂ

Spune-mi de ce numai noi punem tristețe
unde orice ram s'a lăsat să mai fie
mlădiat în azur și pogorît melodie
cât mai pură și-adânc prin limpezita stihie?

Spune-mi de ce numai noi punem tristețe
în vegheri prelungi, în plimbări matinale
și 'n tăcerile noastre, multe, ca intervale
cărora te supui ca unei seri autumnale?

Și de ce 'n priviri ducem numai tristețe?
Dragostea nu ne 'nflori, clară minune?
Regretăm că de-acum nicicând poate nu ne
vom revedea? — Nicicând... Sau vom spune:
« Ce ușor înșelăm iubirea cu vorbe istețe. »

(Exod.)

SECERIŞ

E seceriș cum nu s'a mai văzut, —
belșugu 'n clăi de grâne 'ngălbeni
și 'n mirişti totuși parcă a căzut
melancolia care va veni.

Pe drumul vechiu mă-oprește pas de pas
priveliștea vrăjită de-amintiri, —
precum în suflet toată mi-ai rămas,
în fiecare gând mi te resfiri.

Și nemișcat aștept și fără 'ndemn, —
pe-aici au mers odinioară doi...
Fă-mi numai cu o mână semn,
să știu că-am mers odinioară noi.

(Exod.)

PRIMITIVĂ

Tristețea, haină veche, în vânt o aruncai
când ne trezi nechezul neașteptat de cai.

Cu roibi, cu murgi, cu dereși porniram toți, — un stol, —
izvor de apă vie stă ziua în ocol.

Câmpia prinsă 'n ierburi roti, un singur lan,
luată 'n neopritul copitelor elan.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cum se 'ntreceau buiestrii înmlădiați sub șea,
în noi viața multă mai aprigă creștea, —

și 'n nări și 'n ochi și 'n sânge năvalnică spori
atavica beție a multor călării...

Ciclon, stârnit în stepe cu veacuri înapoi,
trăia o primitivă descătușare 'n noi,

și apăsam pe chingă mai strâns, să coborîm
din vremea prea îngustă în neștiut tărâm.

In urma noastră cearcăn și peste noi întins
creștea numai văzduhul torid și necuprins.

Târziu, când lângă liniști de ape-am poposit,
odihna fu mireasmă sub cerul obosit...

Și noaptea pe sub poale de munți ne-a strecurat
ascunși de întuneric ca aurul furat.

(Exod.)

EXOD

Prin pâcla zilelor mărunte
presimt în mine pe oșteanul
crestat cu sabia pe frunte
înfipt în stânca de pe munte.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Durerile, armură ruptă,
căzură de pe el în luptă.
A gloriei visată gamă
în cuget clar i se destramă.

O liniște ca niciodată
în tine zâmbetul pe buze, —
abia tresare, — despuiată
de ură, — inima-i ciudată.

In sine împlinită 'ngheață
scânteia ce-l mai ține 'n viață —
și-i cresc pe spadă, ca 'n lumină,
licheni de roșie rugină.

Din pumnul încă viu țâșnește,
— fierbinte suliță de sânge, —
tăișul fierului, grăiește
de par'că simte omenește:

— « Neștiutor de căi viclene,
tu stai și-acum viteaz, oștene,
și-apusul ce se-aprinde-agale
e rugul ispășirii tale.

De după codri și zăvoaie
vin uriași judecătorii,
sus cerul peste ei se 'ndoaie,
sub ei pământul se 'ncovoaie.

In greutatea oarbă-a humii,
au strâns înţelepciunea lumii,
cules-au straşnică putere
din tot ce-aevea-i şi părere.

Judeţ de cinste, fără teamă,
te-au urmărit şi deodată
se 'nfăţişează şi te chiamă
să-ţi ceară despre toate seamă.

Trecut prin vremi ce-l încercară,
cuvântul lor e grai de pară, —
în cea din urmă judecată
ei nu-l rostesc decât odată... »

Şi de nespusă bucurie
se luminează blând oşteanul, —
cucernic zvon şi mărturie,
viaţa-l bate azurie...

Ca în povestea cu decorul
lui Don Quijote rătăcitorul,
îl prinde pe neaşteptate
nestăpânită bunătate, —

iar ochii-i beau curată zare, —
nu vede mori de vânt, ci dealuri,
venite verzi, din depărtare,
sobornicească adunare...

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

După-obiceiul de 'nainte,
au îmbrăcat odăjdii sfinte, —
el stă uimit, vrea să-i primească —
și-i gol de glorie-omenească!

(Exod.)

SÂNGE CA O LEGENDĂ

Sânge ca o legendă 'n care se-ating
prin milenii de trib ne 'mpăcate extreme, —
peste râuri și culmi abătute mă 'nving
glasuri urnite 'n pământ și în vreme...

Buciumul biruie lung, focurile prind
limbă șoptită și inamică,
sub orizonturi rigide se-aprind
ochii piezișI și inima mică...

De te-ai proslăvit, când te-ai nesupus?
Tot trecutul scit mi te tace, —
simt numai pornirea ce te-a pus
ca un brâu hotarelor dace.

Din năhlapii slavi slava te smulse apoi
până sub plaiuri calde, carpatine, —
sufletul profund să ți-l despoi
în minunate forme latine...

Nici un vis nu-i nou, nici un țărm scăzut.
Mitul a fost transfigurare, —
dorul vechiu ne tulbură căzut
cu un strigăt pe sub stele rare.

(Aur vechiu.)

LUTEȚIE, STAMINĂ DE AUR

Luteție, stamină de aur, azalee
în seară amintită prin luminiș de ani,
deschide-ne divina uitărilor alee
spre pașii ce-i lăsarăm nehotărîți și vani, —

spre raiurile-acele când ceasurilor lașe
legenda înflorită 'n vecernii n'o trădam
și lasă-ne auzul căzut peste imașe
de rugă izvorîtă din orga Nôtre-Dame.

(Aur vechiu.)

FÂNTÂNĂ

Știu un eden de umbră, — mirifice magnolii
și chiparoși serafici, — desen de pure talii...
Cresc lauri și-oleandri sub nesfârșite dolii
de pini, și palmierii cu ample evantalii.

Și suferă zeița, prin iederi, mângâierea
ca o înfrigurare ce-o cunoscură sânii-i, —
dar risipită-i mâna de mult, deși durerea
i-o așteptau eroții cu tolbă ai fântânii...

Acolo 'n castitatea de liniște și limfe
pândirăm cu silvanii să vă vedem mai bine
cum vă sfiiți o clipă și vă ritmați înfine
poemele perfecte din nud, naive nimfe.

(Aur vechiu.)

SFÂRȘIT

Unul, ucis de-azurul căzut ca o maramă
pe fața-i nebronzată de-amiezi și 'nalte brize,
s'a 'mpotmolit, galeră, pe scundele banchize,
urît de toți ocnașii cu pumnii în aramă.

Și-acum răscoala mării îl latră ca o haită
și-i sfâșie nădejdea prin funii și vântrele; —
cârmă pierdută, mintea, halucinantă raită
ar vrea s'o ia cu norii prin fulgerele grele.

Dar lacomă peirea-l ghici, se reculege
și-apoi și-aruncă șerpii hrăniți spre răzbunare, —
nicicând n'a fost sfârșitul cuiva împreunare
de-atâtea furii fine cu cărnurile blege.

(Aur vechiu.)

NOI SUNTEM

Noi suntem numai suc și săruri cari sporesc
tezaurul ascuns în fibre vegetale, —
copacul gustă lut și fagure ceresc
prin proaspăta cădere a ploilor vernale.

Lăuntricele culmi prin ramuri mii erup
mireazmă și pojar de strugurie ceară, —
le duce ca un cerb nebiruitul trup
pristolului de sus în fiecare seară.

Dar ultimul accent din versul ce-l voim
căror comori tăcu, — căror eflorescențe?
In scorburi prăbușit stă trunchiul anonim
și putrede-i mijesc, abea, fosforescențe.

(Aur vechiu.)

DRAGOMIRNA

Nu mă numiră încă Dragomirna,
larg luminiș și anilor pritoc,
robii veniți să puie crez în smirna
și în pomelnicele din mitoc.

Și totuși frații tânguie 'n tropare
și în condace veacul din chilii,
mult prea bolnavă zodie le pare
a omului mirean din temelii...

Căci ei presimt, cu iadul de o seamă,
bezna în care unul a crezut, —
și fiecare-și tace ca o teamă
păcatul mare și nemaivăzut.

(Aur vechiu.)

INGERUL LUTULUI

Ingerul lutului, marele
deschizător de stihii,
negru ca norii prăpădului
prin depărtări se ivi.

Largă, tristețea aripilor
cu 'mbrățișare de 'nvins
zare pe mări izvodită,
țară din șes a cuprins.

Coatele blând și le razimă,
ca o 'noptare pe munți, —
semnul durerii încercuie
chinul înaltei lui frunți.

Vede lumina pământului
proaspăt ca 'n ziua de-atunci, —
vrea ne-umilit să-și răscumpere
pasul — cu nobile munci...

Dară furtună-i răzbubuie
plânsul, profundul, din piept, —
lacrima ochilor, roșie,
cade ca fulgerul drept.

(Aur vechiu.)

BCU IASI UNIVERSITY LIBRARY

COLIND

Au cântat cocoșii pământii, —
auziră morții și cei vii...

— « Indurare, Doamne, să unim
glasul nostru 'n cântul unanim, —

cântul unic, cântu 'n care ești
preamărit de cete îngerești,

preamărit de ierbi și dobitoc
și de piatra ce se farmă 'n loc,

lăudat de stele până 'n zori
și de-apusul mândrilor Tăi sori,

lăudat de codri și de mări
pentru ceasul sfintei îndurări...».

Fața Domnului, măreață zi,
părintește 'n zâmbet se urzi,

mâna Lui, cu pace și cu har,
peste toți coboară ca un dar...

(Aur vechiu.)

BCU IASI CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

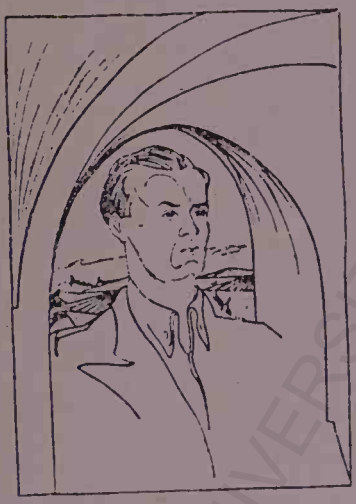

GHEDEON COCA

Născut în Septembrie 1908, în comuna Volovăț (județul Rădăuți). Primele clase de liceu le-a făcut la Rădăuți; ultimele și bacalaureatul la liceul « Gheorghe Barițiu » din Cluj. Inscris la Academia de Inalte studii comerciale din București în 1930; după un an, a părăsit această facultate. In 1931, s'a înscris la Facultatea de drept din Iași. După licență, s'a întors în Bucovina, unde e funcționar la Storojineț.

A editat, la Iași, revista « Alfa ».

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Junimea literară, Orion, Pana literară; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Grai moldovenesc, Răboj etc.

OPERE:

Apărute: Confesiuni adolescente.

In pregătire: Alge (poeme) și o dramă.

POEM PENTRU SFÂRȘIT ADOLESCENT

Vârsta asta ce se 'ncheie
cât de-amară-i numai eu o știu;
vină, ai să treci prin ea ca pe-o alee
de singurătate și pustiu.

Ca nisipul umed sub picioare
curge nesfârșit șirag de zile
și prin sânge tânăr, călătoare
ore cad și gânduri inutile.

Mai privesc odată 'n urmă; ceață
se întinde străvezie până
într'un șes de-argint și dimineață
cu înalte cumpeni de fântână.

Uite, trece 'ncet copilăria
mea, mai singură ca ori și cine;
și te-aștept de unde bucuria
îmi fu dat să nu o vadă nime.

(Confesiuni adolescente.)

FREGATA

I

Era 'nserarea mării rugăciune
și luna albă prinsă de catarg;
fregata ne ducea 'n al vieții larg
mereu împinsă de albastre dune.

Abia desprinşi de mal şi ne 'mpingea
spre sângele străbun din adâncime
vârtejul nesfârşitelor coline,
cu vârfuri albe 'n spuma lor de nea.

Stam pe dunetă şi visam destinul.
Fosforul algelor ne lumina
singurătăţile şi inima —
şi 'nalt catargul ce-ajungea seninul.

Prindea frumoase zâmbete de stea
oglinda sângelui adolescent;
se cobora pe valuri cerul aparent
şi spre deşerturi largi fregata ne ducea.

II

Mătasa algelor subţiri foşnea
plutirii noastre 'n larg de elegii,
şi tot mergeam prin aspre vijelii
spre steaua, care nu se mai vedea.

Crescuţi din azuratele coline
luceferi albi ne sărutau pe buze;
şi-adâncuri de blesteme şi meduze
ne împingeau în viscol de destine.

Târziul tot mai mare se făcea
şi ne bătea în vârste-al mării vânt;
eram departe, tare, de pământ
şi-un cer de ceţi de cer ne despărţea.

BCU IAŞI OCR UNIVERSITY LIBRARY

III

Am dat de neguri și catargele
s'au rupt. Și poposiți pe-al mării șes
ne ustura al vieții ne 'nțeles
cum ustură destinul algele.

De-asupra noastră sboruri ne 'nțelese,
să nu mai poposească niciodată,
în nicio vârstă și pe nicio piatră,
mereu se desfăceau din pâcle dese.

Cu mânile întinse ne-am rugat
s'ajungem albe zările rotunde,
dar zările se prăbușeau în unde
sub cerul nostru greu încețoșat.

IV

Noi de-am trecut prin lănci de zodii rele
și ne-am supus naufragiului marin,
ni's rănile în larguri de senin
și strălucesc alăturea de stele.

Spre țărmuri mari de 'nșelăciune
epavele ne duc să poposim,
dar cum am vrea în toate să mai fim —
genunchii ne rămân în rugăciune.

(Inedită.)

BCU IAȘI FONDUL ANTIC LIBRARY

POEM

Lance de luceafăr
în perdea străbate,
ca să-ţi fie noaptea
albă ca o carte.

In oglinzi de aur
inimă rămasă,
stele ţi-or aduce
linişti de mătasă;

caută şi ghiceşte
cât e până unde
luna mea de ghiaţă
visul îşi ascunde

şi de ce luceferi
în această pace
gândul mi-l străpung
cu albastre ace.

(Inedită.)

POEM

In seara săracă lumina e uscată.
De-acum ce-ar trebui să nu mai fim?
Copacii-aceştia nu m'au văzut niciodată
şi-acum stăm faţă în faţă şi ne privim.

BCU IACENTIA UNIVERSITY LIBRARY

C'am stat la rădăcina lor, în asfințit
cu inima mea de neguri cutremurată,
că mi-au fost dragi și-am iubit
ei nu mă vor uita niciodată.

Au în fiecare șopot un cuvânt
și 'n brațele lor e iubire;
mă vor purta în frunzele din vânt
și ca pe-un prieten bun, în amintire.

Am fost lângă ei, împreună să fim
măcar o singură seară
și-acum stăm față în față și ne privim
amurgul cum ne duce de subsioară.

(Inedită.)

ALGE

Pădurile de alge în viscol de mărgean
meduzele frământă și visul lor rotund,
robite sărutării albastrului ocean,
în tragica prezență a nopților din fund.

Pe ape de azururi când fluieră catarguri
și scoicile 'n adâncuri fac sunetul prelung,
pădurile de alge pornesc încet spre larguri
și madrepori cu suliți în trupuri le străpung.

BCU MIHAI EMINESCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Viziuni orizontale şi arbori orchestrali
se văd în verzi miragii pe ţărmuri aparente;
şi cern prin pânza apei luceferi muzicali
şuviţe de lumină pe văi fosforescente.

Şi după 'ndelungate, aquatice viziuni,
ca după un incendiu, câmpia pare arsă;
şi mâni subţiri de alge se prind în rugăciuni
cum visul lor de-apururi s'a prefăcut în farsă.

(Inedită.)

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

GEORGE DRUMUR

Născut la 14 Martie 1911, în comuna Horecea-Mănăstirii (jud. Cernăuți). Țăran, autodidact. Secretar de redacție la revista « Iconar ». Desfășoară o frumoasă activitate culturală în comuna sa natală, unde a înființat și un cor de țărani.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Iconar, Junimea literară, Viața Bucovinei; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Izvod, Pagini literare, Răboj, Revista funcționarilor publici, Zorile Romanațului; Buna Vestire etc.

OPERE:

Apărute : Solstiții — versuri.

In pregătire : Un roman, un volum de povestiri și unul de versuri (« Regii în ceață »).

BCU IAȘI CENTRU VECHI LIBRARY

OGLINDIRE 'N SCUTURI

Amurg împăunat cu aurite steme
prin burguri medievale lunecă tăcut;
legendele pornesc pe câmpuri să blesteme
herzogii cu armurile brumate 'n scut.

Se 'noadă în adâncuri mari de basme
pridvoare cu 'nserări și călăreți pribegi;
iubirile cum înălbesc fantasme
și prăbușirile cum se întorc la regi...

Bunicul Grimm aduce 'n fiecare seară
prietenilor săi năframe cu povești —
și hornul, tinda, cu balauri se presară,
ce-așteaptă numai ceasul și spada să-i lovești.

Inebunesc furtunile pe Rhin, spre munți.

Limanul unui schit pios ascunde-va
copiilor, toți cavalerii blânzi, cărunți,
cari au plecat cu-o cruciadă 'n goană, crunți,
încât și-acuma, poate, se luptă undeva...

(Solstiții.)

PRIDVOR CU VOEVOZI

Pe drumuri dantelate cu legende slave,
voevozii prin furtunile 'nserărilor pornesc
spre mănăstiri, spre veșnice veghieri bolnave,
și 'n glorie primesc pereții trupul lor domnesc.

In funde de tăceri, cosițe de cărbune
domnițele sfioase 'n dragoste înoadă;
și-așteaptă trandafirii zorilor să sune
prin plauri, albi hulubi în poala lor să cadă.

Apusurile, când se vor închide 'n stuhuri
— cuminți ca îngerii prin albăstrimi și stele —,
miracolele primelor plecări din duhuri
sub cerul lor de somn vor turbura castele,

iar prundurile 'n alb vor pregăti popasul
geroaselor ajungeri. Neaua de veninuri
va'mpiedica intrarea 'n mănăstiri pân' ceasul
se va închide stins în mândrele seninuri.

Și mieii Domnului, albaștri în icoane,
vor însemna urcușul primului luceafăr
prin liniștile împietrite în coroane,
cu logodirea 'n săbii-a fratelui meu teafăr.

Doar undeva pe drumuri, astrul în răspânte
va 'nzăpezi ulucile pustii și sfinte
cu maluri de lumină, fără să mai cânte
voevozilor balade, — palizi, fără flinte.

La vatra nedormitului păstor, un mugur
cu fălfăit sălciu și uguit de soare
va străpezi, cu clopote în mers, nou strugur —
și va sluji plecarea vieții prin ninsoare.

Arginții dimineților, prin cimbruri rare,
pe unde-i cerul respirat în curcubee,
se moaie 'n ierburi peste aburii din zare
și rodul de pelin se mută în știubee.

Iar voevodul, prins cu spada 'n mână,
străpunge asfințitul unde urma-l mână.

(Solstiții.)

GRAVURĂ

Culoarea nopților a înflorit solemn
stihiile spuzite 'n jar de mănăstiri;
voevodul, isvodit din crusta lui de lemn
și poposit de mult, așteaptă-aceeași știre.

Ajunul serilor i-a troenit privirea
albastră, ca un sunet, prins pe sub uluce,
cari se resfiră 'n larg, odată cu ivirea
decorului cu zori și noaptea ce se duce.

Se cumpenesc spre zodii ciuturi, ca spre moarte,
și 'ndeamnă stelele să se coboare 'n ape;
în preajmă-le vin boii Domnului să poarte
supusul trup, spre 'nalturi drumul stins să-i sape.

Inmuguresc, prin cioburi de azur, chilimuri
legendele, ce picură 'noptări pe largi păduri,
pe sate, pe ogoare 'n somn, pe albe țărmuri.
Vezi moarte peste tot, deși nu poți s'o 'nduri.

Iar gândul prins cu daltă 'n voevod trecu
odată cu 'nserările culese la ferești, —
adulmecând iubirea-i, ce se desfăcu,
ecou de curcubee 'n cântece s'o crești.

Așijderea și lemnul amurgi demult,
căci veacurile vechi spre cele noui se duc;
prin sotnii siderale, regii 'nvinși i-ascult,
baladele cu voevozi, sub umbră de haiduc...

La prag de mănăstire se topește-o stea —
domnița singură nu poate rămânea.

(Solstiții.)

CANTILENĂ

Culege podgoria de lumini și aur
culoarea zorilor pentru stihii și nunți;
aromele din struguri ard verzui în plaur
beția de azur, la care nu renunți.

Trec paseri spre știute cuceriri, —
văzduhul, răcoros ca mușchiul prin păduri,
le crește pe-aripi de sfială și 'n priviri —
albinelor polenul cum le crește pe la guri.

Și vitele ridică ziua 'ncet din păpuriș,
căci seara dă în spic pe lan și ape:
descântecul bolnav scăpă, de ieri, furiș,
norocul haiducesc — alt drum să-și sape.

(Solstiții.)

GERUL IN ICOANĂ

Colindul zorilor la geamuri verzi
a înflorit, în boarea gerului,
aroma năzdrăvană 'n care pierzi
și umbra ta și urma cerului.

Isus, un abur de lumină, plin,
în ieslea de omăt, cu stele 'n păr, —
veghiază trecerea sub cer străin,
știutul drum, cu magi, spre adevăr.

Ciobani cu bâte prinse în pământ,
cari poartă frica ielelor în sân,
pe umeri au brăzdare mari de fân —
cu gând să-l ducă Domnului ca legământ.

Și s'a umplut cu ape și cu stânci
tot geamul, încuind în zori de zi
re 'ntoarcerea minunii de atunci
și-a cerului ce 'n sticlă se urzi.

Păstorii au pornit la drum,
iar umbra lor călătorește poate și acum.

(Solstiții.)

UMBRE PE LUT

De m'ar primi azi plantele în rădăcini,
m'aș înveli în vremea lor curată,
ca ploile — prin pajiști fără spini —
să mă răsară 'n noaptea mea surată,

și vulpile gălbui să doarmă 'n umbra mea;
pândarii să-mi arunce 'n muguri stele,
să le 'nfloresc veninul prăfuit în cea
mai verde noapte stinsă în castele.

Păunii dimineților — în grâne
să șteargă brumele 'noptărilor adânci,
să pot porni prin plaur și cu zâne
spre apele, în care să mă sting pe brânci.

Și vuetul vieții să sfințească
închiderea în scuturi și pădure,
ca din nămolul veșted, slut, să crească
iar azur, — și alte înfruntări să 'ndure.

BUCURIE

Bucură-te, pădure,
că 'n minunea înzăpezirii tulpinelor
legende au crescut din toamna călinelor.

Bucură-te, plugarule,
de creșterea tăcută a furtunilor,
a ploilor peste stelele minunilor.

Bucură-te, mamă,
de bună-vestirea 'n care-ai intrat
când semnele din somnuri te-au lătrat.

BCU IAȘI CENTRALA UNIVERSITARĂ LIBRARY

Bucură-te, mănăstire,
că 'n ţărmul de umbră al liniştii tale
fratele meu s'a retras singur din cale.

(Solstiţii.)

TRECERE

Fanarul nopţii te-a luminat
pentru faţa marelui 'mpărat.

Ca, în suişul luminat de seară,
victorii înstelate să răsară.

Ci să le-aduni în braţe de tăceri
(culesul lor la nimeni să nu-l ceri).

Căci umerii tăi viscoliţi de glorii
s'or oglindi în luminiş de dorii.

Iar ceasul stins ţi-a rumeni plecarea —
în scoarţe mari de vis s'o scurge 'ncet cărarea, —

ce te-o purta prin clăi de soare
şi prin sălbatice izvoare.

Regatul culorii se schimbă pe vad —
úmbrele cresc, stelele scad.

(Solstiţii.)

VĂMILE LUMINATE

Și cresc în noaptea-mi mari sălbătăciuni de-azur
și zale-albastre le-aburesc, prin porți, la vămi de duh;
solie trupului, înscris în basmele din stuh,
o poartă sufletu-mi. Iar liniște să' ndur?

Blestemele furtunilor se vor zidi
în tundrele de nordică cicoare;
semnalele din burguri nu vor prididi
înflăcărarea stingerii, când moare

în cruciadă regele sub spadă —
și cântecele-l pescuiesc sub zadă.

(Solstiții.)

SEARĂ VĂRATICĂ

A prins să odrăslească seara prin grădini
și tămâie 'n pridvoru-i merii: mirodenii;
iar nucii monahali, cu fructul crud, străini,
înseamnă împlinirea slujbei pentru denii.

Tăcerea, ca o mladă, stăruie în ciuturi;
au înflorit, departe, bobii de lumină.
Cireșii-au nins petale — roiu bogat de fluturi —,
răspântiilor izvodind visare plină.

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Și creștetul ni-l miruie salcâmii buni,
înveșmântați curat cu grele ramuri.
Tu 'n seara asta stele nu 'ndrăzni s'aduni,
căci ele singure-ți vor înflori în geamuri.

Și veste să nu duci, copiilor, că-i seară;
ei vor simți-o 'n rugile lor pentru somn;
ci bună fie, cale-albastră și polară,
ce le va povesti de-un voevod sau domn...

(Solstiții.)

OCEANE

Mari păuni deschide-apusul peste
orice plecare dintre ape
și dincolo de drum, dacă mai este,
trupul tău pe țărm nu 'ncape.

Trebuie să rătăcești ascuns, cu seara
prin pădurile uitate pe sub mări,
unde rădăcinile se nasc din flori, ca și ceara,
și-unde nu cresc nici blesteme, nici ocări.

Zilele plutesc deasupra, brumării,
ciudate, ca un sbor în somn, departe,
grele bolți de domuri verzi și fumurii,
unde viața de lumină se desparte.

N'are loc o stea să șadă,
n'are cine s'o mai vadă.

(Solstiții.)

HOTARE

Intre noi cresc dumbrăvi înalte de ploi,
din cari copilăria noastră abia se mai zăreşte
în dulămi de balade lungi şi moi;
ca sfinţilor pe sticlă chipul cine frunzăreşte?

Şi cine va ridica zmeul din basm
spre cerul bucuriei prin bruma de nori,
când jucăriile ne-au ruginit în priviri
şi clopotul de lut ne sună la surori?

Căutăm lângă drum umbră de copaci,
ca fiarele un cimitir nevăzut;
să aibă fraţii un semn, de ne-or căuta,
că undeva pe-aproape am căzut.

(Solstiţii.)

TRUDĂ

Cavalerii stau sub domuri în zale
pentru marea cruciadă a morţii
şi-aşteaptă cometa să treacă 'n furtuni,
ca să arunce războiului sorţii.

Spada s'o 'ncovoaie 'n pajişti şi în noi
ca pe-un curcubeu în veşnicii de lut,
să nu treacă nimeni înaintea lor
de rugina sângelui de nu-i umplut.

Sub apusuri viorii de liniști par
magi încrucișați pe ziduri cu penel,
îmbrăcați în zale de argint, călări
și porniți să nu dea înapoi de fel.

Au intrat în domuri la întâiu popas
și-urma lor pe ziduri a rămas.

(Solstiții.)

SFÂRȘIT NELĂMURIT

Aplecați-vă spre umilința porumbului,
să-l auziți în nopți cum pocnește
dintre bălegar și singurătate, spre temelii
de întuneric și cu ce chiot crește.

Ascultați cum între prunduri izvoarele se sting
și cum de frica oamenilor în rădăcini se-ascund
și-apoi prin tulnicele plantelor cum merg în sus,
să nu-și atingă apele în drum spre cerul scund;
ascultați cum se cunună flăcăii prin cântec
și nunta cum și-o pregătesc între nesomn și perne,
ca, apoi, să intre amuțiți în ghețarii albi,
când mireasa singură în paturi se așterne;
ascultați între pumni cum v'a trecut copilăria, —
cum pașii vă sună a lut și se opresc în drum
ohavnici ca oierii când se strâng sub zadă,
s'aprindă vreo baladă, să-i mănânce scrum.

Și mireasa de zăbavă
cum vă caută prin slavă...

(Solstiții.)

TEOFIL LIANU

S'a născut la 12 Decembrie 1908, în Capu-Câmpului de lângă Câmpulungul Bucovinei. A început să înveţe a scrie şi a citi abia la vârsta de 14 ani. A făcut şcoala normală din Văşcăuţi-pe-Ceremuş. Învăţător în Plaiul-Cosminului.

A condus revistele Crai-Nou, Flanc şi Izvodiri (ultima, în colaborare cu Mihai Verbovschi şi George Stratoiu).

COLABORĂRI:

La reviste şi ziare bucovinene: Argonaut, Dorinţa, Iconar, Junimea literară, Pana literară; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste şi ziare: Cuget Moldovenesc, Flux, Izvod, Lanuri, Moldova literară, Progres şi cultură, Revista Fundaţiilor Regale; Buna Vestire etc.

OPERE:

Apărute: Rod, Stampe în lumină, Cer valah, Curcubeu peste ţară (versuri); în colaborare cu Ion Marţian: ediţia Poemelor lui George Stratoiu.

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

RĂVAȘ PĂMÂNTEAN

Cresc desnădejdile cum crește 'n nuci amarul,
cum crește 'n iarba câmpului cenușa serii.
Cu mâni uscate, stau pe crucea zilei merii
și anii trec ca apa morilor hotarul.

Cresc desnădejdile precum cerneala 'n file,
precum tristețea ploilor în elegie.
Deșărtăciune 's toate și zădărnicie,
și umbră toată truda minții, Teofile.

(Cer valah.)

CURCUBEU PESTE ȚARĂ

I

Cer albastru de oțel
S'a 'ndoit pe umezi măguri.
Prunii cresc lumina 'n faguri
Floare albă, burdujel.

Ciutură de soare, fir,
Pe ogor de mălăiște.
Sună orele ca niște
Bani de aur în chimir.

Brazdă caldă de noroc
Fier de plug a lins pe lanuri.
Pâlcuri moi de iarbă, canuri,
Cresc în ziuă de ghioc.

BCU IAȘI - UNIVERSITY LIBRARY

Mâni crăpate dăruiesc
Lutului sămânță bună,
Să răsară 'n somn de lună
Ca un dar împărătesc.

IV

Ce muiere, măi, și luna.
La ferești copaci de aur
Cresc subțiri. Pe cer de plaur,
Până 'n șolduri mătrăguna.

Din departe, mai departe,
Vale de făclii. Sub pleoape
Cântecul nu mai încape,
Nici în gând și nici în carte.

Pe saltea de fân în floare
Doarme trup de sânzâiene.
Și pe frunte și pe gene,
Trestie de somn, răzoare.

VI

Numai stele la opinci,
Curcubeu în loc de brâu.
Versul moale ca un râu,
Rămurișuri în tilinci.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Oi ca mura, miţe moi,
Au dat iarba la pământ;
Oi cu miţe de argint,
Măi, ş'un freamăt de cimpoi.

*

In bătaia soarelui,
Buciume din haiducii.
Şi pe file de stihii,
Crengile amarului.

Valuri moi de holde 'n spic
Leagă 'n fluier trup bălan.
Lângă frunte, măgheran,
Lângă cântec, trup voinic.

VIII

Sara asta în talangă,
Busuioc şi calapăr.
Rupe-mi-aş din lună creangă,
Să ţi-o scutur toată 'n păr.

Din răcoare de cofiţă,
Stele mari şi rouă, măi.
La chimire, romaniţă,
Cerul, Bărăgan de clăi.

Sara asta, magherană,
In prisaca verii, tei.
Ş'am să-ţi fac din lună cană,
Din poemul meu să bei.

X

La întoarceri de livezi
Fiecare pom un stup
De lumină și se rup
Ceruri peste ierburi verzi.

Versul legănat în soc
Arde. Nalba-i pân' la sân.
De te-ași tăvăli prin fân,
Albă-ai fi ca un ghioc.

Inima cât floarea și
Sufletu 'n albastru nai.
Maldăr moale de susai
Cât sub șold s'ar îndoi.

XIII

Cât să scriu, să pun sfârșit
Unui veac de călămăr,
Când cerneala ta de păr,
Sufletul mi-a năpădit.

Curcubeul cărții, știu,
Va dura, măi, Doamne, - un cer.
D'am să-ți șuier ș'am să-ți cer
Să mă 'ngropi în ochi de viu.

*

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Frunză-a morții peste sat,
Mi-a cântat măre cântat
Cucuveauă și-a sburat,
Apele mi-a tulburat.

Ș'am încins pistoale grele
Și cuțite cu plăsele
Și pe murg gătit cu zele,
Tot la drum bătut de stele.

XIV

Trei flăcăi, trei brazi de dor,
La ușa pădurilor,
Au cântat ș'au întrebat
In colind despre 'mpărat.

Fagii au gândit în freamăt,
Cerbii 'n file de omăt
Au bătut bani albiori
Pentru alți colindători.

La fereastra zorilor,
La pălirea stelelor,
Trei fântâni au lăcrămat,
Trei mesteceni s'au plecat.

XV

Mănăstire, brazi în soare,
Ușă de stejar, rapsozi.
In desene: Voievozi
Și crăiese de cicoare.

Eva și Adam în piele
Și un măr frumos rotat,
Șarpe cu argint vărgat,
Fructe neculese, stele.

Iz de ceară și tămâie,
Piatră înflorită 'n cruci,
Frați, cu palme de haiduci,
Vin, cu-aromă de gutâie.

Cărți cirile, bolți înalte,
In icoane: iad și rai,
Ingeri albi cu păr bălai,
Zapis, draci, cântar și alte.

Iesle joase, magi, odoare,
Steauă și păstori fugind.
Serafimi frumoși, colind,
Porumbel și ram de floare.

Letopiseț, semne, peană,
Ochi de poftă și păcat.
Miel de crin însângerat,
Maica-Domnului, vădană.

XVIII

Bade, cruce de voinic,
Cruce de pământ despic:
Mândră masă
De mătasă

Şi pe ea colaci de soare
Şi ştergare,
Mari ştergare.

Fluier, fluieraş de fag,
Scrie lună peste prag.
Fluier, fluier de argint
Scrie trupul pe pământ;
Scrie 'n lemn frumos de soc,
Sprincene de busuioc.

Ziuă albă,
Grea de nalbă.

Inserare,
Sub ogoare.

Lângă somn, copac de lună,
Noapte bună,
Noapte bună.

Mire, mire,
Trandafire:

La capăt de sat sărac,
Pod de rouă peste veac.
La marginea câmpului,
Fluierele vântului,
Cărările sfântului.

BCU IAŞI/CETATEA UNIVERSITY LIBRARY

XX

Soare, soare lăutar,
Arde-mi inima 'n hotar
Și mi-o farămă cenușe
Și mi-o pune pe arcușe.

Ochii mi-i îngroapă, măi,
Lângă ierburi, lângă clăi,
Și mi-i crește și mi-i scrie
Pe ogor de iasomie.

Palmele-mi cu leatu 'n vin,
Mi le 'nmugură 'n pelin,
Mi le crește 'n caldă vară
Curcubee peste țară.

XXI

Bucură-te, Maică-Bună,
Maică în pridvor de lună,
Că ți-e drumul dus pe cer
Cale albă, lăicer,
Că ți-e drumul dus și 'ntors,
Lăicer de in netors.

Bucură-te, Maică-Sfântă,
Pasăre de crin îți cântă,
Pasăre galbenă 'n cioc
Pe creangă de busuioc,

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pasăre, arîpi de nalbă,
Pentru cale, pânză albă.

Bucură-te, bucuria
Holdelor și melodia
Apelor strălucitoare,
Arborilor de răcoare,
Dobitoacelor și pânii,
Ierburilor și țărânii.

Bucură-te între stele
Și luceferi și zorele,
Și luceferi și câmpii
Și ogoare aurii,
Intre arbori grei de rod,
Cale de argint și pod.

Bucură-te, mândră floare,
Că ți-e fiul trup de soare,
Trup de soare, trup de rouă,
Trup de mănăstire nouă,
La culesul zorilor,
In poalele florilor.

XXII

Iarnă, creangă de omăt,
Drumuri albe până hăt...
Sub pădure: mărgărint
Și ștergare de argint.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Din hotar până 'n hotar,
Jaf de fulgi cât fluturi: dar;
Pas de îngeri și troian
Pân' la brâu din lan în lan.

Drum de sănii, până 'n leat.
Tata — stea a săgetat,
Stea albastră. Căpriori,
Noaptea pela cântători.

Țara, câtu-i lungă, hăi!
Câtu-i lată, zurgălăi,
Roi de stele, măr domnesc
Ș'un plug nou, împărătesc.

Un colind frumos de-un ceas
Ș'o fântână ce-a rămas
Desvelită lângă cer,
Lerui-Doamne, Lerui-Ler.

Munți de lună și voinici
Și luceferi de arnici
Și de aur, grâu frumos,
Cum e fața lui Hristos.

XXIII

Năruie-te, năruie,
Lutule, pe anii mei.
Lună, codrilor de tei,
Dăruie-te, dăruie.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Strânge-mi bob de cer la prânz,
In năframă de fuior.
Bea din apa codrilor,
Gândule, sălbatec mânz.

Cu poem de sânge cald,
Creşte-mi numele pe brazi.
Inserare, creşti din iaz,
Peste trestii, ca un fald.

Scutură-te, scutură,
Dimineaţă, sub opinci,
Peste scrisul meu de-aici —
Rouă grea, o ciutură.

I.
Cu peniţă de oţel,
Scrie lanu 'ncetinel.
(Plugul...)

2.
Peste crâng de tei,
Stol de porumbei.
(Zorii...)

II.
Plug de aur în grădină,
Taie brazdă de lumină.
(Condeiul...)

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

12.
Peste satul tău și-al meu,
Lăcrămează Dumnezeu.
(Ploaia...)

16.
Când cad stelele în rouă,
Rupe dimineața 'n două.
(Pușca pândarului...)

27.
Ciobăniță, păr bălai,
Paște oile pe plai.
(Stelele și luna...)

37.
Dimineața după ploi,
Beau lumina din trifoi.
(Melcii...)

54.
Lângă apă lină,
Fluier de lumină.
(Singurătatea...)

(Curcubeu peste țară.)

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ASPAZIA MUNTE
(ASPAZIA MUNTEANU)

Născută la 7 Octombrie 1885, în comuna Tereblecea-Veche (județul Rădăuți). Trăiește în comuna Plaiul-Cosminului, unde, cu Neculai Pavel, a editat revista Plai și colecția cu același nume.

Impreună cu d-na N. Ropceanu, Neculai Pavel și Teofil Lianu, a înființat un cenaclu literar, căruia i se datorește activitatea din jurul revistei menționate.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Junimea literară, Orion, Pana literară; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Inmuguriri; Buna Vestire etc.

OPERE:

Apărute: Involburări, Luminișuri (versuri), Mia (nuvelă), Breviar de poezie bucovineană contemporană (antologie, în colaborare cu Neculai Pavel).

In pregătire: Diamante albe și diamante negre, Cântece pentru vremile noui și Pe urme cosânzene (poeme).

IZVOR

Adoarme urechea
pe vinele fântânii;
melodia, vechea,
au cântat-o păgânii.

Își frâng mijlocul
arcușe pe coarde;
inele-și poartă jocul,
amurgul arde.

Mâne, pe-oglinzi,
pe umbre picate,
n'o să cuprinzi
icoanele sfărmate.

(Involburări.)

POEM

Din zarea luminoasă, spre căile trecute,
un svon uitat în urmă de-o fi să te mai poarte,
covoare de mătasă pe urmele pierdute
îți va întinde-amurgul, și foi de roze moarte.

De-o fi în zori pornirea, pe 'nfiripări de ceață
va înflori tăcerea din svonuri adormite
ghirlănzile 'mpletite de-o rază dimineață
cu vise 'nrourate, cu doruri ne 'mplinite.

BCU MUZEUL NAȚIONAL UNIVERSITY LIBRARY

Pornește! Mâne poate va 'nviora credința
cuvântul de lumină ce-ți flutură pe gură.
Va fi o zi senină când, albă, biruința
va triumfa pe-altare, cari zeul și-l pierdură.

(Involburări.)

POEM

Infășurate 'n noapte, depărtările
așteaptă luntrea albă, care să le-apropie.
Din lunca neagră iese ca o dropie
rotată luna, înălbind cărările.

Lanuri albe în avânt își saltă grânele,
pomii-și scutur' floarea ca mărgelele;
apele, zâmbind, își pun inelele,
în argint spălându-și mânile.

(Inedită.)

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

GEORGE NIMIGEANU

Născut la 24 Mai 1909, în comuna Tereblecea, județul Rădăuți. Studii liceale la Siret și Cosmeni. Licențiat în geografie. Profesor la Cernăuți. Militează de curând în gruparea Iconar.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Crai Nou, Freamătul literar, Junimea literară, Orion, Pana literară; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Moldova literară; Buna Vestire etc.

OPERE:

In pregătire: Icoane (poeme) și Depe Molna (schițe).

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DESPĂRȚIRE

Despărțirea noastră, o zi mai frumoasă din toate,
cu lacrimi și flori
(cum sufletul nu poate
să prindă în cuvinte acest apus de zori!);
aducerile-aminte ne-au crescut
lin și duioase în plante,
cu fiece zi spre trecut.

Ne țin de sfat copacii și lucrurile din jur,
ca inima să aibă tristeți și bucurii;
iubirea ne-o înalță la cerul cu azur,
luceferii din noapte, luceferii din zi.

Atâtea înțelesuri au toate pe pământ,
că nu putem cu firea
să dăm vreun cuvânt
la toate câte-au fost, la toate câte sânt.

(Inedită.)

CODRII

Sună 'n brazi metalul, sec,
rupe liniștea 'n păduri...
cresc ecou în mii de guri
și mari neguri vin și trec;
buciumă în codri jalea
și duc apele pe șesuri
cânturi pline de 'nțelesuri —
cât e munte, cât e valea;

povestirile să-și spună,
umbre urcă pe poteci
până în văsduhuri reci —
drum de stele și de lună;
sună pe dumbrăvi talanga
și hățișurile tac, —
peste zariște de veac
codrul își îndoaie creanga.

(Inedită.)

STRIGĂT IN DEȘERT

Entusiasmul meu se distramă —
cum, toamna, frunza copacilor...

Trec pe sub ei și umbra lor e mai rară,
zările mă 'mbie, mă chiamă,
iar clipele trec cu prezentul celor
ce vin și 'ncep să dispară.

Spre stelele idealului aș vrea să sbor,
dar pașii îi simt în pământ:
iubirea oamenilor am căutat-o zădarnic,
căci inimile lor mă mint și mă dor —
(câte nu zice-un cuvânt,
sufletul să-l tânguie amarnic!).

Strig spre lumină,
dar e pustiu împrejur...

Dă-mi mâna, să mă ridic,
frate, din sgomotul lumii, plină
de zădărnicie și nimic,
dă-mi mâna.

Entusiasmul meu se distramă —
cum, toamna, frunza copacilor...

Trec pe sub ei și umbra lor e mai rară —
iar clipele mor și altele vin... iară și iară...

(Inedită.)

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

VASILE I. POSTEUCĂ

S'a născut la 10 Septembrie 1912, în comuna Stănești (jud. Rădăuți). Liceul l-a urmat la Siret. Licențiat în litere. Student la doctorat.

Desfășoară o vie propagandă culturală în Bucovina.

Datorită lui, s'a tipărit o culegere din poeziile lui Mihai Horodnic precum și piesa « Haiducii » a aceluiaș.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Iconar, Insemnări sociologice, Junimea literară; Timpul etc.

La alte reviste și ziare: Răboj; Buna Vestire etc.

OPERE:

In pregătire: Cântece de țară, poeme (sub tipar la « Bucovina », I. E. Torouțiu), Inlăcrimări (catrene) și Monografia (roman).

BCU "ȘTIINȚĂ" UNIVERSITY LIBRARY

PRIMĂVARĂ PERIFERICĂ

In mahalaua unde liniștea crește 'n floarea de meri,
Unde copiii livizi n'aleargă râzând după fluturi,
Unde viața, cu apa, se sbate în ochiuri și ciuturi,
Șomeurii se târăsc pe căldărâmul cu-atâtea primăveri...

Și n'au nici un dor, doar amintiri în desagă.
Foamea veche din sânge le-a irosit pe buze cântul.
In popas lung, pe margini de drum, cu pământul
Se înfrățesc și par'că viața brumată li-i dragă.

Se 'ntind mâni — negre — desmorțite 'nspre soare
Ca jindul ars după o pâne caldă,
Un țânc cu mâni și dinți de șacal dă
Lutul în lături și-și face loc de culcare.

Clipe, durând ca stropii de sânge 'n țărână, se scurg,
Asfințitul prin meri, beteală de aur agață.
Adorm șomeurii, cu pânea soarelui în brață,
Și-și acopăr coșmarul-cărbune, cu vălul de-amurg.

(Breviar de poezie bucovineană contemporană.)

ADUCERE AMINTE

In adâncul mărilor din amintire
Cresc banchize de agată și coral,
Să-ți adoarmă chipu 'n cântec de caval,
Lângă strălucirea mândrelor safire.

BCU IASI CENTRU UNIVERSITAR LIBRARY

Să te-arăți din neguri grele de uitare
Și s'apleci în foșnet leneș de tăceri,
Peste crângul marei noastre revederi,
Mâna ca un fagure de tei și soare.

Bucurii din alte primăveri vom crește
Lângă pruni și lângă zarzări și mălini.
Și ne-or ninge clopoței de râset, cristalini,
Când i-om scutura, sub seri, copilărește...

Străine ți-s și zâmbetul și inima.
Și-atât brocart de vis și tinerețe,
Crescut icoana frunții să-ți răsfețe,
In care veac te va 'ntâlni, sub care stea?

Ochii ce te-au legănat cu sărbătoare
Și-au îngenunchiat în urma ta ca 'n strană,
Ți-or mai desmierda supleţea de liană,
Te-or mai săruta, vreodată, oare?

(Inedită.)

REVERIE

Ți-s ochii basme mari de stele
Și de blândeţe sfântă ninși;
Obrajii trandafiri aprinși
Și mâna aur în inele.

In suflet porţi o primăvară
Şi râsul plin în colţul gurii,
Aşa cum înfloresc răsurii
De tinereţe 'n lan de ţară...

Dumbrăvi de gânduri şi cais
Se sbat sub crinii albi ai frunţii
Precum legendele cu munţii
Spre lumea zărilor de vis.

In lungi cosiţe ţi-s'adună
Comoara părului bălai,
De par'că numa 'n clar de lună
Il piepteni pururea şi-l lai.

*

Te mai apropii visătoare
In dulce lene de serai,
Cum altădată te-aplecai
Să mă desmierzi c'o sărutare...

De vraja vremilor trecute,
Romanţe plâng zădărnicii,
Cu lacrimi mari şi nostalgii,
Icoana 'n vis să ţi-o sărute...

De ce tresari aşa mirată?
In lume toate sunt păreri.
Trăieşte numai nicăeri,
Şi-atotstăpân e niciodată.

(Inedită.)

MOARTE

Gorunul trupului încuminţit şi 'nfrânt
Veghiază liniştile 'n ceas târziu şi plâns;
Şi stelele la căpătâi, în bocete, s'au strâns
Să ne 'nflorească rai sub geană de pământ.

Recheamă fluer fermecat de mioriţă
Mânile cu noduri de corman şi sapă,
Mărgea de sânge şi de veşnicie sub pleoapă,
Pentru primăveri şi pentru tinereţe de nuniţe...

Brazi prin veac din sânge-o să-ţi adune,
Să-l arunce 'n zări de cântece şi chin,
La bordeiul cu pereţi şi iconar de rosmarin,
Pentru obrăjorii copilaşilor — căpşune.

Să le-adoarmă, seara, leagănul cu vis
Şi să cheme îngerii 'n tovărăşie, —
Să le prindă 'n bucle zâmbete de bucurie
Mari şi tinereşti ca o'nflorire de cais.

Când se va 'mplini veleatul cu minuni,
Coborî-vei peste lanuri, singur, spre bordei,
Să le-aduci broboade, dragoste şi stânjenei,
Cum le-ai mai adus în anii buni.

Creşte fruntea, peste groapă, vrej de mătrăgună
Lângă albumiţa ochilor închişi sub lut,
Să ne 'nvârtejească lacrimile 'n val de prut,
Cu poveşti moldoveneşti şi plâns de lună.

Ingeri vor cânta și vor împodobi mereu
Ușorii 'n cimbru aromat și 'n crengi de tei,
Să ne strămute toate primăverile 'n bordei...
Și-atunci te-i înturna și tu, și Dumnezeu.

(Inedită.)

CÂNTEC DE DOMNIȚĂ

Domniță din trecut veleat medieval,
Singură 'n castel de basm-uitată,
Mânile cu plânset de caval
Ard bujori pe fruntea lung îngândurată.

Crește primăvara 'n chiot pe ogoare
Și la porți rugina, deasă, pe zăvoare.
Numai genele trudite de-așteptare
Se tot sbat să fugă 'n lumea mare...

Vin, cosițele, prin somn, să ți-le-ogoaie
Ingerii chemați de mâni prin vis.
La castelul pururea închis
Nu mai vin oștenii din războaie...

De sub vadul primăverilor se sbate
Lance de oștean făr' de stăpân,
Ca s'adurme mers nepământean, prin fân,
Lângă svon de alăute 'nlăcrimate.

Ci sub seară de-așteptări, târzie,
Poposi un prinț din țări necunoscute...
Și-l aștepți de-atunci mereu să vie,
Că s'a ridicat în șea să te sărute.

A isbit, prin vis, un pumn în porți
Și sub zori s'a prăpădit în noapte
Și se roagă, și s'alintă 'n șoapte
Pentru tinerețe, pentru vis și morți.

Rătăcit sub cer de primăvară
Se mai plimbă 'n noapte prințul tinerel
Și 'n logodnă fără de inel,
Umbre trec, în taină, pe sub seară...

Un oștean din țări necunoscute
Crește iar, în vis, castelul de cristal...
O domniță din trecut veleat medieval,
Se apleacă noaptea 'n visuri să-l sărute.

(Revista Iconar.)

INLĂCRIMĂRI

Parfumul verii se topește ca o miere,
Pometelor în pârg nectarul să și-l lese.
Din când în când, din veac de noapte și tăcere,
Cad merele, prin somn, visând că sunt culese,

*

Cu noaptea cresc nestăvilite
Dumineci de singurătate,
Din apa lumii revărsate
S'adape crengile 'nflorite.

*

Dincolo de codri și de veacuri,
Legănate 'n farmec de poveste,
Dorm domnițe tinere 'n iatacuri
Și le 'ngână luna cântec la fereste.

*

In somn de negre gene 'n noapte,
La geamul care dă 'nspre crâng,
Roiește-un stup aprins de șoapte
Și boabe mari de lacrimi plâng.

*

Când au trecut cocorii peste sat,
Spre țări de leneșă visare,
O mână 'nlăcrimată te-a căutat,
Brânduși să-ți prindă drag în chiotoare.

(Revista Iconar.)

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

NECULAI ROȘCA

Născut în 1912, în comuna Trestiana. A luat bacalaureatul la liceul «Aron Pumnul» din Cernăuți. A făcut studii strălucite în filosofie și filologia clasică. Profesor la Câmpulung (Bucovina), unde pregătește, cu Al. Bogza, Leontieș, Forminte-Ulian și alții, apariția unei reviste literare de serioase intenții.

A tradus mult din Baudelaire, Verlaine și Rimbaud, desfășurând totodată și o bogată activitate culturală în Bucovina. Remarcat conferențiar. Își pregătește doctoratul în filosofie și litere.

A fost laureat cu premiul Baudelaire, instituit de Ion Pillat și acordat de «Vremea».

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Iconar, Însemnări sociologice, Junimea literară, Orion, Spectatorul; Glasul Bucovinei, Tribuna etc.

La alte reviste și ziare: Răboj; Buna Vestire etc.

BCU IAȘI UNIVERSITY LIBRARY

OPERE:

Apărute: Neutral, Blocat (poeme).
In pregătire: Un volum de poeme, traducerea integrală a lui Baudelaire în românește, o antologie din lirica franceză de azi și un roman.

CORABIA PIERDUTĂ

— DUPĂ ARTHUR RIMBAUD —

Mă legănam pierdută pe valuri înainte
când mă simții lăsată de-ai mei în voia sorții;
Piei-Roșii, beți de sgomot și i-au ales drept ținte
și i-au ochit legându-i pe rând la stâlpul morții.

Treceam pe unde încă nimeni nu trecuse,
eu, biată purtătoare de grâne și curmale.
Odată cu ai mei și larma dispăruse
și 'n voia mea pe fluvii mă tânguiam la vale.

Când marea se ivi cu vânturi nesfârșite,
prin mijlocul urgiei treceam nepăsătoare,
iar pașnicii corali cu țărmuri înflorite
n'au pomenit vreodată mai mândră acostare.

Furtuna mi-a sfințit trezirile aquestre.
Ușoară ca o pană m'am clătinat pe valuri
la sânul primitiv al faunei terestre,
ani lungi, în șir, departe de faru 'nfipt pe maluri.

Mai dulce ca un vin suav în toamna grie,
am supt în proră marea și-am strâns în pânze luna.
Oceanul m'a spălat de orice murdărie, —
și cârma și elicea mi le-a sfărmat furtuna.

De-atunci m'am cufundat în sumbra poezie
a stelelor răsfrânte de-adâncuri latescente.
Tăiam azurul verde imensă și pustie,
lăsând în urmă morții purtați pe valuri lente.

Când sfâșiam albastrul, mă 'nfiora extazul
de calme nostalgii spre irizarea zării.
Imbătător ca vinul și galben ca topazul
fierbea în el veninul iubirii și-al visării.

Am întâlnit un cer de clopot și cicloane,
talazul frânt de stânci și seara 'n limpezi unde,
și zorile senine, ionice coloane, —
pătruns-am unde omul în vise nu pătrunde.

Un soare preistoric, halucinat de frică,
ilumina fantastic convoiuri violete
de lumi înmormântate în epoca antică
sub valurile pline de ritm de triolete.

Dearândul, luni întregi, în sânul vijeliei
m'am năpustit isteric spre țărmuri împietrite.
N'am bănuit nicicând că mânile Mariei
vor potoli c'un gest oceanele trezite.

Și-am întâlnit — de-ați ști! — limanuri minunate,
cu flori și antilope în înserarea plină
de vise coborîte pe lunci întunecate,
craiu-nou croind vecii din liniștea marină.

In apele 'ncropite, oprindu-mi o grimasă,
simțeam leviatanul întreg ascuns de alge,
visând căderi de apă sub luna ce se lasă,
iluminând distanțe flotilelor hidalge.

Ocean de-azur, ghețari, sori de sidef și sânge!
Inpotmoliri târzii în golfuri insalubre,
cu șerpi ce cad din arbori când ziua 'n zări se frânge,
stârnind parfumuri grele și plioscăte lugubre.

Copiilor doream să le arăt uimirea
albastrei frământări în clipele plecării,
căci valuri înflorite mi-au luminat pornirea
și vânturi fără seamăn m'au dus în largul mării.

Peninsulă răzleață, purtam atâta cântec
și-atâtea stoluri albe spre-o lume fără moarte,
pe când toți înecații îmi pătrundeau în pântec,
să doarmă printre scânduri, întorși pe altă parte.

Pierdută fără urme în irizarea zării,
sorbită în eter de ceruri furtunoase,
nicicând nu-mi va găsi vre-o flotă 'n largul mării
găoacea cotropită de alge și sargase.

Imensă, fumegândă prin ceața viorie,
eu ce spărgeam albastrul aprins în pragul serii,
purtând poeților subtilă bucurie,
licheni de-azur și soare, culeși în miezul verii,

treceam transfigurată de 'nfiorări latente,
simțind că hipocampii se-adună 'n depărtare,
iar zările vărsau prin pâlnii transparente
un cer ultramarin, învolburat de soare.

Dar algele crescură în mări ca 'n niște glastre,
iar timpul mă umplu de umbră și regrete.
Eternă urzitoare a 'ntinderii albastre,
visam din nou trecutul închis sub parapete.

Ingrămădiri stelare de insule cu cerul
pătruns de 'ngândurări subtile și bizare,
c'un soare ce străbate înfrigurat eterul,
îmi veți deschide drumul vieții viitoare?

In visul nopții verzi și-al zonelor polare
sărutul deprimant din ochii goi ai mării
se ridica odată cu seva arzătoare
a fosforului galben, stigmatul disperării.

Am plâns prea mult, o știu, dar zorii te 'nfioară
și noaptea-i grea de lună, iar ziua-i grea de soare.
Iubirea m'a umplut de-o toropeală-amară...
De s'ar sfârși odată, să mă scufund în mare!

De-o fi să mai revăd pământul Europei,
doresc băltoaca neagră, în care pe 'nserate
un biet copil străvede, plecat deasupra gropii,
pe valuri de safir, corăbii argintate.

Azi valurile limpezi mi-ar amărî plutirea
și 'n radele străvechi tristețea m'ar ucide
când, spartă de furtuni aș trece sub privirea
pontoanelor superbe, intacte și stupide.

(Inedită.)

CIMITIR PE CÂMP

Ne-am întâlnit mai simplu decât m'am așteptat,
dar putredele cruci ne-au întețit delirul,
când seara-și înclinase în stropi de-argint potirul,
împrăștiind răcoare pe-al morților oftat.

Părea aprins de rodul din arbori cimitirul...
In sufletele noastre trezite s'a iscat
profunda nostalgie a celor ce-au plecat,
simțind cum își înoadă 'n viața asta firul.

Imbrățișarea noastră pornea din infinit
și 'n prima sărutare trăirăm înmiit
acel apus de soare arhaic și vibrant —

și 'nfiorați de gânduri străvechi spre miez de noapte
ne-am regăsit sărutul prelung, exasperant,
în seva celor morți din vișinile coapte.

(Neutral.)

PSIHASTENIE

Timp, țiuind în treacăt, crestează rană udă
când ușile deschise pe-al serii cenușiu
au scârțâit sub nouri înfălduraţi, pustiu,
final irevocabil urîtu-ți să audă.

In liniștea ogrăzii tăiate pui cu pui,
suspin cotropitor de morți ce n'au să 'nvie.
Reliquii, remușcări: un os pe farfurie
și-atâtea spaime certe, nespuse nimănui.

In piept pândește golul. E vremea de culcare;
iar noaptea ce-ți străbate ca o leșie 'n vine
e moartea descifrată intuitiv de tine
în izuri, în migrene și 'n resturi de mâncare.

(Neutral.)

PLECARE

Lucise calp decorul sub aprigul fior
al smulgerii din locul trăit într'o cavernă;
desgustul planturos crescuse 'n pat și pernă,
corcit de-un zâmbet bleg și neîncrezător.

Sălașul soporific nu l-am căutat duios
în tragice opriri sub cruci înfipte 'n cer,
ci — cumpenit pe osii de spaimă și mister —
trecui neistovit sub cerul răcoros.

Curgeau prin pâlnii largi de toamnă și frunziș
cascadele de aer cu adiere castă...
Se ridicase ziua fantastică și vastă,
iar soarele bătea în nori pieziș.

(Neutral.)

TOAMNA ALBASTRĂ

Cu frunți neînclinate la nicio despărțire,
ne-am desfăcut, stăpâni pe soartă, firul vieții —
spre-a regăsi avântul lăuntric în ereții
iubirii ne 'mplinite, lăsată 'n amintire.

Dar toamna asta dulce ne-ar risipi pereții
și n'am mai ști să credem în altă fericire,
de nu ne-am fi desprins din noi și de iubire
cu sufletele pline de ritmul dimineții,

căci ne-a surprins parfumul din tufe de alun,
iar la părâu femei surâzătoare 'ntr'un
alint transfigurat de nuduri ca 'n Giorgione

au absorbit viața în gesturi sensuale,
deși adie vântul trăirii altor zone
în deplasări de nouri pe arii siderale.

(Neutral.)

PEISAJ IDEAL

Priveliștea pornită din zări imaculate,
tăind în stâlpii serii ecrane succesive,
ne-a înflorit privirea cu reverii naive
din vremea ne 'ntinată de așteptări negate.

Cuprinse 'n lunecarea răzoarelor lascive,
curg inimile noastre în zâmbete 'mpreunate.
Acum, când nici un svon din lume nu-l abate,
surâsul depășește cuvintele tardive.

Adie vânt mai umed, dar mâna ta e caldă,
căci ploi de raze limpezi pe văi de-azur te scaldă
în clipa care trece cu licăriri de mit.

E viața lângă tine prea pașnică și lungă,
somn desfăcut din vremuri, pândind la răsărit
o noapte care vine, dar n'are să ne-ajungă.

(Neutral.)

RETROSPECȚIE

Amurgul pare-o criptă imensă și pustie,
la orizont cu nouri nebuni de nostalgii,
întinși ca o săgeată spre vechi copilării,
ce râd din pajiști ude de roua ce 'ntârzie.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Crengi triste de-o vechime prea familiară
și-au profilat — de mult — destinul terminat,
legând bucăți de soare ilustru și uzat
în monogram idilic pe pânza funerară.

Singurătatea-mi pune un nimb de nebunie...
De-acum fecioare 'nalte s'or mlădia la bal,
iar trupul lor învie, tăind diametral
și sufletu-mi și seara imensă și pustie.

(Blocat.)

NU E GREU SĂ PRIVEȘTI MOARTEA IN FAȚĂ

Cu fiecare seară renunți la tine iar...
Instincte provizorii ațâță violente
coșmarul existenței tot mai inconsistente, —
un sector periferic, romantic și murdar.

Lumina retractării — în dioptrii egale —
să cadă pe deruta de vis inoperant,
suspendă așteptarea momentului prestant:
justificare goală suitelor banale.

Trafic apocaliptic în bloc de rău moral
spectaculos grefat pe-un minim de durere:
simți — pură — mântuirea, ca o adiere,
la gândul nivelării totale 'n ireal.

(Blocat.)

CULMINAȚIE INCERTĂ

Recalcitrant, pământul din văi elementare
transmite 'n reticență eșecul ancestral,
când pantei șerpuite și agere-i răsare
retroactiv zenit: vis cald și virginal.

Iubirea ta să fie purificatoare
— impresionantă cruce terestrei repetări —,
delimitând melodic în vremea trecătoare
emoția ce trece dincolo de zări!

(Blocat.)

DESBATERE

Dă-mi copilăria păsării brodate,
tulbure pornire cu tensiuni în vid!
Peste disensiunea lutului avid
numai somnul leagă falsele carate...

Ziua mea se teme de clarificare:
Foamea eschivează un imperativ.
Satură-ți declinul deturnând pasiv
crestele ce iartă morțile prea rare.

Totul se rezolvă 'n dimensiuni mărunte.
Setea amintită crește melodii
aprige 'n ținuturi unde ai să vii
mult mai trist pe fluviu 'ntors și fără punte.

Țipătul striat al marii solitudini
limpezea iubirea pentru ascenziuni,
dar în Eldorado tristele minuni
sublimau mirajul calmei platitudini.

(Inedită.)

DRUM DREPT

Ne-am scuturat din ape tulburi uluiți
când vagi eleoungeri burară un calvar,
alunecării line în moarte îndreptar
și zlot de veșnicie celór neadormiți.

In sufletul nesigur mai stărue un rest
din desarticularea hotarelor de lumi.
Ținutul viitor așteaptă să-ți asumi
potecile pieptișe și-un clar destin agrest.

Se-aude stilizată o inimă 'n zăpezi,
iar nota discordantă, sculptată în trecut,
sporește exaltarea acestui început
în panică sub cerul de-azururi și grămezi.

(Inedită.)

PEISAJ DEFINITIV

Sfinții mărețe de lacrimi un ținut
le aștepta 'n tămâia cumpenelor caste.
Somn lin înviora cu brazi și stânci pe coaste
copilăria únui frenetic început.

Munci pașnice alături cu iz de fân și trudă
împrospătară toamna din suflete și cer.
Te ridicară munții în pulsul lor auster
pe culmile cu climă limpede și crudă.

Ți s'au insinuat sălbatec și intim
cu plaiuri retrospecte și piscuri fumurii,
cu licăriri de suflet, străvechi și totuși vii,
cu gânguriri de leagăn și cruci de țintirim.

(Inedită.)

PRIGOANĂ

Se pregătea o vreme de răscoliri și chin,
propice amintirii șoptite lângă vatră,
dar cei luați într'însa s'au zgâriat în piatră,
pierzând și miruirea colnicului târziu.

Se poticniră cerbii în sânge sub tăpșan,
tăgăduindu-și dreptul de-a mai voi să fie;
pe măguri floarea urii, păscută 'n rana vie,
s'a veștejit în ochiul trufaș și ortoman.

Creșteau copii cu lutul livezilor la fel,
aripile de vânt în vis să nu-i atingă.
Voinicul ce pornise de dragul lor să 'nvingă,
rămase sus pe culme — cu moartea numai el.

(Inedită.)

PĂCAT IZBĂVITOR

Dilema rezolvată topi în stadiu pur
complexul ezitării și-un trup de imprecizii.
Pe bolta din orbita identică astrizii
încrucișară săbii și drumuri de azur.

Fruntariul se fixase dincoace de gest,
împărtășind iruptei singurătăți finale
monocromia stingerii universale
și uvertura amplă a unicului est.

Mulți alții din revers găsiră cerul gol,
dar pentru cei meniți lumina fu prea mare
când sacrificiul ultim al vieții viitoare
a transformat o trecere în vid — într'un simbol.

(Inedită.)

DANS

Perechea fără nume și fără început
unificase plaiul cu seninătatea.
O linie mirată de ea, eternitatea
oprise distrămarea sfârșitului știut.

Simplificat în apa botezului nubil,
minunea te cuprinse necunoscut de tine.
Adulmecata únei sălbătăcii depline,
luase vălul lumii cu ochii de copil.

Mers ondulat și static spre-un raiu interior
cutremura pe buze sărutul și privirea.
Neliniștitul crin respinse mântuirea
întoarcerii în lutul divers și-odihnitor.

Ultragiase nuduri azurul violent
— în treacăt, totu 'n treacăt de moarte și iubire —,
purificat de marea și unica ieșire
în sunet și culoarea sângelui absent.

(Inedită.)

NUMAI ODATĂ

Telurica francheță răsbise atitudini
astenice de mit înalt și chinuit.
In daltele căzute, un trup neisprăvit
urca în simfonii carnale certitudini.

Odată contestate pecețile amare,
roise 'n coapse viața ca primăvara 'n stup.
Te bucurai de soare, de apă și de trup,
să te întorci mai pur pe culmile stelare.

Căci peste lut veni un val de duioșie.
Pornirea reprimată îți cizela un crin
crescut în ciornozomuri de chiot și venin,
să 'mbălzămeze 'n vis celesta chinovie.

(Inedită.)

MIRCEA STREINUL

S'a născut la 2 Ianuarie 1910 în comuna Cuciurul-Mare (județul Cernăuți). Bacalaureat al liceului «Aron Pumnul» din capitala Bucovinei. După studii de litere, filosofie și drept, a luat licența în teologie. In prezent, redactor la ziarul «Buna Vestire» și își pregătește doctoratul în teologie.

Impreună cu Ion Roșca, Gh. Antonovici, George Drumur și Neculai Pavel, a înființat în 1931 gruparea de literatură Iconar, transformând-o ulterior, cu colaborarea lui Iulian Vesper, în editură. După câțiva ani, Iconar-ul s'a îmbogățit cu o revistă, care apare și astăzi.

A editat revistele Argonaut și Fișier, iar în liceu «Caietul celor 4».

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Crai-Nou, Indrumarea, Munca intelectuală, Orion, Pana literară, Plai, Țara Șipeniților, Viața Bucovinei; Cronica românească la Cernăuți, Tribuna etc.

BCU IAȘI CENTRU UNIVERSITY LIBRARY

La alte reviste și ziare: Ancheta, Arc, Azi, Bloc, Capricorn, Cuget moldovenesc, Floarea de foc, Frize, Gândirea, Grai moldovenesc, Insemnări, Izvod, Lanuri, Moldova literară, Munca literară, Orientări, Orizont, Pagini literare, Pământul, Petrodava, Progres și cultură, Răboj, Revista mea, Treisprezece, Viața Românească, Vremea; Curentul, Națională Nou etc.

OPERE:

Apărute: Carte de iconar, Itinerar cu anexe în vis (premiul de poezie pe anul 1934 al Societății Scriitorilor Români), Tarot sau călătoria omului, Divertisment, Zece cuvinte ale fericitului Francisc din Assisi, Comentarii lirice la poeme într'un vers de Ion Pillat.

In pregătire: Oameni de noapte, Lupta împotriva visului (romane), Rumâneasca (poem), Cartea înainte de moarte, Cântecul de dragoste și de durere al aurului sub mânile meșterului (versuri), Meșterul Manole (libret pentru o operă de Paul Constantinescu), Zamolxe (libret pentru o operă de Liviu Rusu), 4 Aprilie.

METEOROLOGIE

Barometrele campestre cari le știu,
nu au arcuri de oțel, și nici argintul viu
nu svâcnește 'n ele...

Bunul Dumnezeu, cum a 'ngrijit de toate cele!

Vrei să știi de-o fi în lanuri soare
mult? Citește 'n jocul rond de rândunele:
dacă aripa se 'nscrie bine, fac prinsoare
că vei căuta răcoarea serii; —
la toamnă s'or aprinde 'n ramuri merii
și vei spune — pentru-a câta oară? —
« Caldă strașnic fu această vară! ».

Unchiul ostru al lui Pascoli zicea:
« Stele liniștite, dimineața va ploua ».

* * *

Când văd cum plugurile ară,
fierul lor îl simt în mine
și-alerg cu cerul peste seară
ca să strig spre el: « Vecine! ».

(Itinerar cu anexe în vis.)

VERLAINEIANĂ

Iată fructe încă umede de rouă,
culese 'n zori. E plină casa de grădină;
ca stele 'n alt peisaj, miresme plouă, —
și-odaia, totuși, invadată-i de lumină.

(Itinerar cu anexe în vis.)

PETRU CERCEL

Ochi trufași de levantin,
vraciu isteț la mueret,
bea doar soare 'n loc de vin —
că e craiul și poet.

Frânge, seara, trup de păunițe:
« Ah! Ce dulci îs fetele muntene!
Au tot noapte deasă pe șuvițe
și sub fuste bun prilej de lene. »

*

Amurgul de sub turle când țâșnea,
înalbăstrind cetatea ce părea
(în apa caldă a 'nserării) moartă, —
oriunde-și arăta, șiret, o fată stelele,
da Petru pumnul drept în poartă,
dar Domnul niciodată nu schimba inelele.

*

Biserici zugrăvise craiul,
cu sfinte-aproape goale, ca la Roma —
și părea atât de viu alaiul,
că simțeau coconii 'n nări aroma
veștmintelor de-azur în loc
de boarea dulce-a firelor de busuioc.

Insă:
țara rău s'a supărat și-atunci
ăl craiu șiret s'a dus în lume —
în cetate vreo treizeci de prunci
n'aveau tată, n'aveau nume...

(Itinerar cu anexe în vis.)

TRAGICA INTĂMPLARE DIN STRADA...

Cântau cocoși a ploaie 'n mahala;
la-un gard, sub felinar bolnav de-albeață,
un guard țignalu-și melancoliza —
ceas mic de noapte 'nvăluită 'n ceață.

Etajul III o pleoapă somnoroasă și-a deschis;
pe trotoar de piatră, lucrătorul și-a sfărmat
coloana vertebrală; sângele i-a dat
pe ochi, pe nas, pe gură — și-i oribil de descris.

Râdea un câne slut la stele,
pe când Maria cobora, întrerupând extazul,
ca să sărute mortului obrazul
și sângele ce înflorea pe piele.

(Itinerar cu anexe în vis.)

PAN VORBEȘTE:

Când nourii se scutură pe munte
și iezii cred că jocul e așa,
cum mugurii corniţelor îmi cresc pe frunte
cu bucurie simt — și-mi vine a juca.

(Itinerar cu anexe în vis.)

DESCRIPŢIE

Stau caii cu nările 'n aburi de râu.
Tufișuri cu noapte cresc. Stepe
visează. Miroase a vară și-a grâu.
Prin umbră mai flutură coame de iepe.

Orașul clipește lumină departe.
Flăcăul adoarme pe pulpe de fată
— de vis se făcu — și e moarte
această iubire atâta de 'nceată.

Șoproane cu roți aruncate
în colb și-aurăria de-amurg a ungherelor
în greeri își cântuie grinzile-uscate —
sta luna de iarbă veghere lor.

In mlaștini tristeți de cărbune viitor
mocneau sub tilinca brotacilor sluți,
iar timpu-și lega de picior
privirile cânilor muți.

Pe dealuri!... pe dealuri, ce piatră ședeau
toți morții, din frunză s'asculte
cum șerpii desmiardă ce au
mai splendid nervurile-albastre și multe.

(Itinerar cu anexe în vis.)

MOARTEA PRINȚULUI GET

Il țintuiră de stejar, la soare
să-i fie ochii și deasupra lui roteau
toți șoimii codrilor, cari presimțeau
cum carnea amorțește-albastră de sudoare.

Cununa de văpăi iradiază
prin lacrimi curcubee 'n jocuri felurite;
sclipesc zadarnic stemele iubite —
săgeată-i 'n carne fiecare rază.

BCU IAȘI CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

Atât de mult iubise soarele!
Zei crunți i-au dat în suflet vitejia
ce-i prelungește agonia,
pe când, departe, mor ogoarele.

* * *

La urmă, moartea vine 'ncet,
familiar îl ia cu sine și-l precede
atât de asprul zăngănit de spede.

Așa muri acest ursuz prinț get.

(Itinerar cu anexe în vis.)

LOGODNĂ MISTICĂ

Astfel fu: crepusculară
tristețâ toți ciobanii luminară
pe-a munților singurătate
și-a inimilor.

Fata sta 'n genunchi
și, glorios, stejarul
simțea 'n rărunchi
omenească după trup strigare.

Dănțuiau ciobanii.
Nu plângeau, dar sufletul
era sfâșiat ca o flamură
purtată în glorii de sânge.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Stejarul fremăta
și îngerilor le venea ca tristeță
sau bucurie a ei
lumina soarelui.

In vale, putrezeau cerbii
cu picioarele 'n lut.

Numai flăcăul, care
strângea stele, la târg, din sudoare,
n'a știut
că fata era la stejar.

* * *

Când lemnul s'a închis,
frunzele în sângeriu au dat;
era stejarul ca un împărat —
și totul s'a făcut de vis.

(Itinerar cu anexe în vis.)

FRAGMENTARIU

Am ctitorit livezi de brumă
pe mâna mea și meri am răsădit
pe șesuri, unde-au ars de ciumă
cetățile, pe cari le-am ispitit.

Când cerul mi-a părut sfidare,
mi-am strâns armatele de nebunie —
cu pietre-am aruncat în soare
și 'n inimă cu veșnicie.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Creșteau amurguri mari pe fruntea serii,
pe care se stingea de glorie destinul
râvnit de mările tăcerii
și nimeni nu mi-a regretat declinul.

Pornesc pădurile prin somn la vale
și pajura vâslește 'n ploaia de mătasă;
din plisc îi scapă 'nsemnele regale
și scutul fumuriu pe inimă-i apasă.

Prin neguri trece băietanul, care
s'a nărăvit la vis, și nimeni nu-l mai știe
de om, căci pasul lui la drum tresare
ca frunza, când o bate dor sălbatic după glie.

Îi latră-ogarii beți de sânge 'n urmă
și ciutele se sbat cu cerbii după ele;
prin mlaștini putrede mistreții scurmă
sub ape, măcinând luceafăru 'n măsele,

iar pajura-i stârnește din visare
pe regii palizi din monede și le sună
— prin toamnele cu-alaiu de vânătoare —
în fruntea sângerată un val de zări și lună.

Văcarul le privește danțul și râde tont la stele;
oierii blânzi ar nărui bătuta,
dar zorii sunt aproape și paște ciuta
otavele 'nrourate, botul să și-l spele,

și-atunci, prin ploi albastre de mătasă,
trecutul gol de glorii îi rechiamă
pe regii pâclelor de-acasă —
în legendă iar să intre și 'n aramă.

*

Înțelepciunea noastră-i jucărie:
poeții stau la tejghea,
filosofii vând idei de hârtie, —
oare nu era mai bine
să fim arbore, piatră sau stea?

Poetul întreabă:

Cântecul nu-i laudă
pentru mânile lui Dumnezeu?

Copilul răspunde:

Seara, când mă culc, aud
pomii cum în cerc se-adună;
în ochi îmi cade un luceafăr ud —
pomii cântă 'n frunze pe sub lună.

Poetul exclamă:

Maria-Domnului, lumină
crudă peste pomi să cadă;
Te-așteaptă 'n inimi grâul, vină —
ochii pruncilor să vadă.

BCU IAȘI CENTRALA UNIVERSITY LIBRARY

Copiii cântă:

Ciuta 'n codru-a lăcrămat,
trei stejari la ea s'au dus
și, de 'ndată ce-a 'nserat,
daruri mândre i-au adus:

iarbă moale de dumbravă,
răcorită 'n ger de stele, —
oglingioară de zăbavă
și-o cutie de mărgele,
să se joace, de va vrea,
puiul mic și craiu cu ele.

S'au întors apoi stejarii
după drumul scris de stea —
și s'au minunat pândarii
de-arătarea ce creștea.

Paznicul cel bătrân își amintește:

Mai târziu, l-au judecat
lupii, că le-a tulburat
apa codrului la vad.

Copilul spune:

Petre, din lulea îți cad
stelele — și-om rămânea
peste noapte fără nicio stea.

BCU MUZEUL NAȚIONAL UNIVERSITY LIBRARY

Poetul visează:

Lăsați pânza pe fața Mariei,
Maria-Domnului;
numai una e lacrima bucuriei,
Maria-Domnului;
saltă vântul la fereastră,
vrea s'o vadă
pe Maria-Domnului;
și s'o ducă 'n raclă-albastră,
ca să șadă
în dumbrava somnului,
să-i slujească îngerii de nea,
cu arîpi de catifea,
cu picioare de mătasă,
sgomot să nu facă 'n casă.

*

Din șold îți cade mătăsos piciorul —
și crinul nu e mai melodios.
Ca linia ce 'ntruchipa ulciorul
Samaritencii, slugă lui Hristos, —
stă coapsa curgeri line de colină
și pânza te primește 'n mângâieri
de mână 'nvălurată sub lumină —
visând amiaza marilor tăceri.

Doar cerbul are glezna mai subțire,
când ia luceafăru 'n copită, dintr'un singur salt;
genunchiu-i măr — și-atâta liniștire
insinuiază mersul tău înalt.

Vreodată de te va 'ntrista 'n ţărână
chemarea după seară, ca 'n aceste seri nici una
de-aúitor, te voiu lua de mână, —
în suflet să-mi păşeşti — ca 'n iarbă luna.

*

Ostateci suntem.

Totuşi, poate că sufletul nostru va sta dovadă,
fraţi iconari, pentru toate cerurile.

Laudă drumului nostru, fraţi iconari; scriu
pentru ce-ar fi bucurie şi liniştire, să ştiu
a stelelor liniştire,
deşi luminile-aleargă
pe străzi, a nebunie.

De-această bucurie a liniştirii,
vom ridica mănăstire de cuvinte, —
şi 'n fiecare va fi o stea:
inima ta, a ta, inima mea.

Limpezi, aurorele sună
pe turle înalte de tăcere;
în naiu se ridică fântâni
când aurorele sună —
şi serile-ţi cad liniştite
pe mâni,
ca pe frunte.

Amurgul în inimi ne crește,
un pom a vorbit;
seara în pomi cum va crește —
inima iar a vorbit.

Deodată, totul se ține vale;
curge ca un râu frumos
pădurea colinei
pe umerii Domnului Hristos.

*

Zidurile se strâng și visează
văile 'n cari odihneau
sub stejari; așează
turlele coroane de fier
pe fruntea zidurilor —
și sunt ca niște 'mpărați
după războiu,
căci, întretimp, a răsărit soarele.

Când m'or coborî 'n mormânt,
fiecare frunză va fi cuvânt,
ochii vor lumina în amintire,
ca să dea serilor de știre:
țara heruvimilor să vadă
cum le vine fratele 'n livadă,
logodit cu șoapta vântului
în umbra pământului,
între noapte și zi, —
iar cine va auzi

suișul sângelui
la tâmplele muntelui,
să se uite cum trupul meu
s'a așezat
în inima lui,
la dreapta soarelui,
la amiază de bine și rău —
cum a hotărît Dumnezeu.

*

De pe frunte îi curge sudoarea,
brumând obrajii palizi de 'noptare;
între degete, mâzgă albastră — depărtarea
i-a putrezit în ochi și-a ars de soare.

In țara luceferilor orbi aleargă
onagrii, bătând frunzișul molcum de tăcere;
memoriți cu inima largă
adapă păianjeni de fiere.

Regat de brumă, sufletul tânjește
după vânătoare cu șoimi crăiești:
uneori, zare ploioasă, buchisește
în țarini de carne ctitorii mănăstirești.

Pândește mic, viclean, la picioare,
mâna să se plece pe creștet, bună;
la urmă, se satură de-așteptare —
și genunchii și-i sdrelește 'n crengi de lună.

Depărtările le-a sumes pe drum,
s'a condus după inimă, nu de stea,
oricât de solemnă, și-ascultă și-acum
sângele, care 'n trandafiri se ducea.

Din toți arborii, viorile se-adună
pe frunzele memoriei;
fac nomenclatura oceanelor din lună
și mă citesc în pasagiul gloriei:

acest ciudat străin sunt eu, eliberat
din rigoarea celulară —
parc'ar fi suflet și s'a luminat
recunoașterea, ca să 'ncep oratia protocolară.

Au închis porțile la cetate,
ca la sfârșitul unui vis;
au tăcut toate
și numai un cuvânt s'a deschis.

« Salut,
imunde prinț!

Luceafăr negru, coborît din trandafiri,
la casa nouă, stai
la dreapta, stelele subțiri
să-ți prindă umbra peste raiu.

Sent-Ioan, colind să-ți fie
ploaia, care te botează
cum se scrie
lumina tulbure de-amiază.

Sună 'n vis, auzi,
orașele cu morți în fiecare casă;
poftești oștenii uzi
de lună să te ia la masă.

Dar gândul tău nu știu
s'agite nicio flamură și nicio 'nălțare
nu te-a ispitit — nu
s'a 'nălțat, numai pentru tine, nici un soare.

Te-ai re-creat din frunzișuri,
în cari păduri apuse putrezeau
cu amintirea cerbilor de luminișuri,
la poduri cum se-opreau.

Nestatornic domn, urzit de catifea,
funebră seară ți-ai aruncat pe umeri;
până la ultima stea,
numai puține seri mai numeri. »

Avorbitul s'a declarat învins
și-a intrat în lumină,
iar îngerii s'au stins
în focurile din grădină,
peste cari luminau
ploile cumpărate din pădurile inimii,
pe când scriitorul își ridica fruntea,
simțindu-se ca Dumnezeu după despărțirea apelor.

*

Frații de cruce spuseră:

« Te-au cuminţit
zăpezile pe frunte,
ciobane pe la cerbi deprins;
pădurile s'au depărtat şi 'n locul lor
doar ochii ciutelor te-au nins
cu tristeţi.

La horă te prindeai cu stelele
şi focul ni te-a mistuit;
dar gândul nostru-i: de-azi
pământul să te crească înmiit —
din toată puterea lui nemărginită,
în fluierul muntenilor,
depărtările te-audă,
aburul gurii tale
să cadă vânt
pe frunza udă
a dimineţii de pădure,
în pâcle — toamna —, suflete,
să te răsfiri
şi sângele
să-ţi curgă 'n trandafiri,
biserică în 'nalturi să te urci
şi 'n isvoare să doineşti
acum şi 'ntotdeauna
sub cerul larg al ţării rumâneşti. »

Apoi au 'nceput
dealurile să-l pomenească
pe 'nțelesul lor,
sunând din inima pădurilor.

(Tarot sau călătoria omului.)

MIGRARE

Îi turbură pe reni prea multul dimineții soare
și-un freamăt nou spre calme norduri îi rechiamă;
de-atâta primăvară, inima îi doare
și-amiezile privirea li-o umbresc de teamă.

Aurore verzi halucinează 'n codri depărtarea
și dânșii tremură visând zăpezile eterne;
sălbatică, prin sânge iar le flutură 'nserarea
cu nostalgii suave după tundrele materne.

Deși-i așteaptă 'n drum atâtea uragane, renii
pornesc și bucuria revederii îi agită;
banchize străvezii, în cari au înghețat lichenii,
ei simt de-acuma aspru răsunându-le 'n copită.

Oricât li-ar sta 'mpotrivă lupii, dându-le târcoale,
pe renii lânceziți de-azur îi duce mai departe
mirajul irizatelor aurore boreale —
să 'ngenunchieze 'n liniștea zăpezilor și 'n moarte.

(Divertisment.)

PETER SCHEMIHL VORBIND CU UMBRA VÂNDUTĂ

Conturul tău cădea suav pe flori, pe-oglinzi, pe-o carte,
te profilai albastră 'n stinsele amiezi;
acum, doar amintirea te mai tremură departe
pe apa serii, care flutură 'n livezi.

Ţâfnos, exasperat de-atâtea umbre indecente,
călătoream cu cizmele-mi de şapte poştii
şi străbăteam grăbit pe zi vreo patru continente,
de 'nmărmureau cu gura la ureche proştii.

Din amintire, iarăşi mă sfidezi alintătoare,
te furişezi prin ierburi, ca şopârla, şi te
înalţi, mai limpede ca remuşcarea mea, la soare,
de când picioru-mi a 'ncercat să te evite.

O zi, odată, va veni — fii sigură că vine! —,
în care mâna-mi nu va ezita şi-atunci
în crude-azururi de ţărână-i putrezi cu mine.

Dar pietre 'n care suflet o să mai arunci?

(Divertisment.)

PASĂREA MĂIASTRĂ

Robind-o 'n lanţuri după lupta 'ndelungată,
semeţ ai poruncit de aur colivia
să-i fie şi-ai ştiut că 'n suflet niciodată
mai fără margini n'o să-ţi crească bucuria.

Privind prizoniera pasăre măiastră,
ai deslușit cum în privirea ei umilă,
sfindându-te, străbate-o flacără albastră —
și-atunci, cu ghiarele-i, te prinde-atâta milă,

că 'n generos elan îți crește răsuflarea
și hotărîrea ta-i definitivă:
îi dăruiești cu simpla-ți bunătate zarea,
s'o 'ncerce iar măiastra pasăre captivă.

Dar lanțu-și scutură ca, fără să tresalte,
cu pliscul să-ți sfâșie 'n trup — și peste-o clipă
se-avântă 'n golul liniștii de brumi înalte,
simfonizând eternitatea din aripă.

(Divertisment.)

NAVIGATORUL

... drumul întoarcerii nu-l mai știu ...
LUCIAN BLAGA

Coralierii orchestrează 'n mări meduze
și maluri grele de-aur surpă 'n valuri zarea
amurgului, când vâsla bate leneș marea,
pe care-o limpezește 'n naiuri așteptarea
înaltelor tărâmuri de zăpezi ursuze.

Pe frunte e-o lumină peste timp și care
organizează 'n ritmuri verzi eternitatea;
îi tremură sub mâna fermă cantitatea
imensă de azur ce 'ncercuie cetatea
legănătoarei zări și-a depărtării clare.

Pământurile stau în amintire, joase —
ca 'n vastul continent al visului; delfinii
amurgului se joacă 'n apele luminii
și-aproape luna albă-și pregătește crinii...

Departe aburește marea de sargasse!

(Divertisment.)

FĂT-FRUMOS

Salonul corespunde-armurilor din galerie,
cari azi îmbracă descendenți de carte veche, —
și aria re'nvie Făt-Frumosul de hârtie,
pe care-l râd bufonii apucați de streche.

Pe nas îi cade soarele și 'ncepe să strănute;
la 'ncheeturi rugina strâns l-a prins și-l ține;
zădarnic goarna știrbă azi ogarii îi asmute
din somnul lor de sub pământ — acolo-i bine !—

și Făt-Frumos se uită 'n jur, cețos, bătrân, săracu'!
Repéde-apoi — cu gura plină de sudălmi —
curtenii, cari s'au dus acu de mult la dracu' —
și-exasperat vrea umbra să și-o ia la pălmi.

(Divertisment.)

MOARTE DE PRIMĂVARĂ

Femeia zăpezilor și-a ridicat mâna, care
lucea străveziu — și algele inimii prin piele
se vedeau, când înflorea pe mare
bruma albastră de stele.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Inotând, au venit la ea morsele molâi
și urșii albi, tulburând pădurile de ape,
încât nu mai știa pe cari să-i mângâie întâiu —
atât de mulți erau pe-aproape!

Risipindu-și aurorele, banchiza a plecat
spre sudul, în care irizau depărtarea
ghețarii porniți să se-afunde, — și cerul destinat
să-i oglindească și-a așternut pe ei uitarea.

Când soarele, resfrânt în valuri, a irupt semeț,
femeia a mai privit odată
zăpezile cum scad, șuvoind desgheț,
și s'a topit în curcubee — și-atunci imensul soare
a părut o pată
pe suava puritate-a tundrelor din depărtare.

(Divertisment.)

AL ZECELEA CUVÂNT

Și-acuma, Doamne, am rămas cu Tine
să stau de vorbă. Inima-mi tresare,
iar glasu-mi scade și-i atât de bine,
că 'n răsuflarea Ta de-albastră glie
mă simt ca păcuraru 'n dulcea înserare,
când somnul ni-i prieten și 'n cărare
dulăii îl așteaptă cu lătrat de bucurie.

Ca aburul pe codri, zarea
ușor se pierde prin fereastră;
aleargă 'n mirişti depărtarea
și 'n frunze-i seara iar albastră.

Curând va 'ncepe toamna fumurie...

Răcoarea serii aspre mă 'nfioară
și-i 'n aer ca și când o liturghie
s'ar pregăti. Vrea robul Tău să moară,
Doamne.

Vrea 'n arbori iar să treacă, iar în grâne
să circule, spre lauda Ta, și 'n rouă
să-și aburească răsuflarea, pâne
să-i fie inima, ca 'n două
să i-o frângi.

Pătrund de-acum' apropierea
de floare-a frunții Tale înstelate,
de-acuma inima, ce 'n pieptu-mi — slab mai bate,
e-a Ta — și-a Ta e și tăcerea
ce-mi urcă umerii cu aripi de eternitate.

Odaia, Doamne, plină-i de tămâie
și, când veștmintele-Ți adie
ca vântul slobod la câmpie,
Te simt trecând prin grâie
și prin veșnicie.

Mi-i ca și cum m'ar fi 'nserat frunzișul
pădurilor de fagi, cu cerbi sfioși în ele;
sunt seară eu, iar Tu ești luminișul,
în care-am semănat câmpii întregi de stele.

E-un somn al țărilor înalte,
pe care nimeni nu-l mai știe,
că Dumnezeu s'a dus în veșnicie,
iar eu la celelalte.

Din mine țară am crescut,
azururi lenește pe-a mărilor singurătate;
pădure-am fost și n'am crezut —
și hat de țarini nearate.

Imi știe mineralul boarea gurii,
mă poartă apa 'n glii legănătoare;
la fruntea-mi, care-i ploi de soare,
nicicând n'abate umbra stearpă a pădurii.

Oare suntem altceva decât o seară —
sau amiază, în care Dumnezeu
stăpânește, și nu sună mai clară
inima, atunci, de sângele meu?

E sufletul unora crin subțire
de-argint cu fulguiri albastre de ninsoare,
al altora — o albă mănăstire
cu turle svelte, cari tălăzuiesc la soare.

Văzut-am rânduindu-Ți casă
mezinii — trupul Tău de foc
să stea 'nlăuntru bine, ca 'n mătasă,
iar lumea se mira de unde
răsare-atâta busuioc
și boarea lui dece-o pătrunde.

Dar eu m'am ostenit cărare
ușorului Tău pas și, totuși, greu, —
și mult m'am bucurat că sufletul, prin care
— ca 'n veșnicie — trece Dumnezeu,
a fost cădere 'n lut și 'n timpuri înălțare.

Pășește, Doamne, pe cărarea mea umilă
și codrii Ți-or ieși în cale,
să-mi spună, filă după filă,
istoria vieții Tale,
iar dimineața, de-i ajunge 'n rai
cu mine — ne 'nsemnat grăunte! —
așează-mi, Doamne, sufletu 'ntre scai —
lumina lor să-mi sângere pe frunte.

(Zece cuvinte ale fericitului Francisc din Assisi.)

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

NICOLAE TCACIUC-ALBU

S'a născut la 11 Noembrie 1885 în Rogojeşti, judeţul Rădăuţi, din părinţi ţărani. Clasele primare le-a urmat parte în sat, parte în oraşul Siret, iar liceul, dela 1894 până la 1905, la Cernăuţi, unde limba de predare a fost cea germană, iar limba română numai simplu obiect de studiu. In 1905 s'a înscris la Universitatea din Cernăuţi, întâiu la drept, apoi la teologie şi în urmă la filosofie şi litere, terminând studiile în anul 1910. Ulterior, a luat şi doctoratul în litere. E profesor la liceul «Aron Pumnul» din Cernăuţi.

A început să scrie, versuri şi proză, încă în liceu, în două limbi, când româneşte, când nemţeşte. Intre anii 1910—1913, a fost secretar de redacţie la revista Junimea literară.

COLABORĂRI:

La reviste şi ziare bucovinene: Făt-Frumos, Orion, Plai; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste şi ziare: Analele Rómanului, Convorbiri literare (sub pseudonimul D. Timoteiu), Luceafărul; Neamul Românesc etc.

OPERE:

Apărute: Istoria literaturii române, Heinrich Heine in der rumänischen Literatur, Cântarea României (studiu istorico-literar), Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit (tălmăciri în versuri), Viața și opera lui Tudor Flondor, Viața și opera lui Ion Sbiera.

În pregătire: Un volum de nuvele.

POEZIE ETERNĂ

Pictez cuvinte și 's tovarăș singur mie.
Din ramuri sclipitoare perle 'ncep să cadă,
Iar bambușii foșnesc ca marea ce adie.
Înșir cadențe pe hârtii strălucitoare,
De par că 's flori de prun înfipte în zăpadă.

Cât țin, al mandarinei miros subsuoară
La femeie, florile de nea în soare?
Dar versurile din această dulce oară,
Cântate în singurătate taciturnă,
Aș vrea să fie 'n veci nemuritoare.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

DOUĂ FLUIERE SE 'NGÂNĂ

Seara răsuflări de floare,
Glas de fluier vântu-adie.
Vreau să-mi taiu și mie fluier
De nuia, să cânt din el.

Şi în noapte 'ncetinel,
Să-şi prefacă jalea 'n şuier
Unul şi-altul se îmbie. —
Ştie cerul ce ne doare.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

PE MALUL LUI JO-YEH

Printre trestii în mici luntre fetele roiesc,
Flori de lotos vreau s'adune pentru-acasă.
Ţipă, râd, nevoie şi cu apă se stropesc.
Vântu 'ndrăgostit din mâneci nu mai vrea să iasă.

Iar pe maluri printre arbori tineri călăresc,
Şi pe fete cu galante vorbe 'ngână.
Dar deodat' un cal s'aruncă 'n ropot nebunesc,
Flori căzute sub copite se sting în ţărână.

Una din copile 'nalţă ochii îngroziţi.
Frica sânge roşu 'n faţa ei adună,
Ca o piatră scumpă pare, cu obrajii înfloriţi. —
Dar de ce îi este frică, n'ar putea să spună.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

IN GRĂDINA PALATULUI CEAO-YANG

Zăpada crengile de păr nu mai apasă,
In tufe de răchiţi primăvăratec vânt.
Yng paserea, glas de argint; iar de pe casă
O rândunică-nouraş îşi ia avânt.

Adastă încă noaptea. Soarele într'însa
E revărsat ca vinul din belșug turnat.
Femeia-i ca și floarea, mugur nou și dânsa,
Incât și mandarinul e cutremurat.

Ai curții păzitori lucesc prin noapte 'n zale,
Căci zorile departe 's de-azi, dar și de ieri,
Iar zvonul lor pornit pe nori ușori în cale
Mărește cu belșug domnețtile plăceri.
Potire — florile înalță doritoare,
Femeile coboar' ochi de mistere grei
Și sala de-ametist aprinde 'n noaptea care moare
Impărătescul danț, mătăsuri și femei.

Cu răsăritu-odată roiu de mândre fete,
Cântând în jurul corului împărătesc,
Din poartă tăinuită ies. De flori li-e sete.
In fruntea lor Fey-yen, cea cu chip ceresc.
E fiică din popor. Imi plec adânc grumazul
'Naintea ei. — Iubită, iată-ne vrăjiți!
Grădina își ascunde în flori albe-obrazul.
Pe noi ne-așteaptă, ca pe doi îndrăgostiți.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

PRIMĂVARA

Viața de-i reflex din ce-am visat,
Pentruce să-mi bat eu fruntea pală?
Cupe multe, fără socoteală,
Vreau să beau, să dorm sub stâlpi culcat.

Geana mi-o ridic — și iată's treaz.
Paseri cântă 'n crengile 'nflorite.
Le întreb: « Ce timp e-acum, iubite? »
Ele: « Primăvară făr' zăgaz! »

De 's zdrobit, eu caut lacrime.
Umplu cupa. Buza soarbe 'ntr'una.
Cânt și beau pânăce iese luna.
Eu uit lună, cântec și pe Li-Tai-Pe.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

TREI TOVARĂȘI

In altanul de iasmin, păharu 'n mână,
Singur stau și drag mi-ar fi să am tovarăși.
Iată luna ce de după deal mă 'ngână.
Eu mă 'nchin și umbra mea alături iarăși.

Suntem trei acuma. Luna-ar vrea să beie.
E 'nzădar. Și umbra mea e însetată,
Dar și ea, sărmana, poate să tot vreie.
Ce-mi rămâne? Bea-voiu pentru toți deodată.

Vreau să beau, să cânt și pentru ele. Luna
Râde, din tărie, de-ale mele cânturi,
Umbra joacă, sare, face pe nebuna,
Parcă mi-ar fi ea tovarășă de-avânturi.

BCU CLUJ UNIVERSITY LIBRARY

Dar când vinu-și pune ceața pe-a mea frunte,
Despărțirea-ar vrea s'atingă trista-i strună.
Nu ne pasă, căci spre zori găsim noi punte,
In frăție bună, lună, umbră, împreună.

(Li-Tai-Pe, Flori din răsărit.)

HOMARUL

Trei sute de păhare, vin de cel mai bun, de-i bea,
Vei fi iar tânăr, de soția-ți « grijă » vei scăpa.
Durerile sunt multe, iar păharele puține;
Dacă-i așa al vieții rost, să bei într'una-i bine.

Ca Dao-Șu, sau Kuan-Ji, prin foame glorioși
Nu vrem să fim. Mai dulce-i pe terasă, lenevoși
Să ne petrecem vremea. Fierbeți și tăiați homarul!
In două despicați durerea, chinul și amarul!

Le vom sorbi până la coji, adânc, cu sete, noi;
Din foarfeci de homari și cojile vârtoase-apoi
Munți sfinți vom înălța. — Să bem în aste triste clipe
Și vom întrece-al nopții zbor, cu veșnice aripe.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

JALEA

Crâșmarul are vin, dară să nu-l aducă.
Eu vreau să cânt întâiu. Căci jalea când ne-apucă,
Atunci nici cântecul, nici râsul nu au tort.
Și cine știe cum mai cântă-un greier mort?
O-he... O-he...

Crâșmare, - ai vin în poloboacele rotunde;
Eu am lăută și-un cuțit haina-mi ascunde.
Să bei, să zici și din lăută, se împacă,
De-ai aur mult în sac și sabia în teacă!
O-he...

E veșnic cerul. Facă-ne și nouă parte,
Căci vin și aur mult norocul nu împarte.
O sută de-ani e mult, dar e și prea puțin;
De mână viața și cu moartea mi se țin.
O-he... O-he...

Priviți spre cimitir, un' se coboară luna
Și la maimuța ce stă singură într'una;
Cum tremură de frig și țipă dureros!
Acum turnați! E ceasul ca să bem vârtos!
O-he...

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

IMPĂRĂTEASA

Pe scări de yade arde rouă albă.
Urcând o stinge-ușor femeia dalbă,
Cu haina-i lungă. Mâna 'n dreptul ochilor
Inalță 'ncet, căci razele de lună-o dor.

Perdea de perle după ea se 'nchină,
Se sbate, o cascadă de lumină.
E 'n pavilion și trupu-i svelt de sfântă
Intâiul frig de toamnă-l înspăimântă.

Inalta doamnă-ușor se 'nchină,
Privește țara ninsă de lumină
Și-al lunei farmec din cerescul plaiu,
Pătrunsă-adânc de-o jale fără graiu.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

HAN IN SOARE

Cai albi șapte
Svârl copite
Peste munți și cer de lapte.
Flori de vânturi îmboldite.
Ușa hanului, privaz
Pentru ochi urîți de babă.
Șapte 'n șea de-argint boieri fac haz,
Șapte fără grabă:
« Primăvară, mândre fete, vin — ! ».
Șapte intră. Hanu-i plin.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

RĂZBOIU IN PUSTIUL KOBI

Pleiadele din ceruri sunt picături de sânge.
Nisipul din pustiuri stropi roșii vrea să bea.
Plecat-a generalul, frumoasa Li-Si plânge,
Pe carul lui de luptă nu-i loc și pentru ea.

O țară după alta un lanț de focuri leagă,
Prin noapte sboară tainic himerici olăcari.
Beția ucigașă zăgazele-și desleagă.
Nisipu 'nvăluește prieteni și barbari.

Mulți hani își lasă viața, loviți de arc și spadă,
Chiar prințul Lu-han moare, năprasnicul ostaș.
In bărbi și bruma toamnei a început să cadă...
Rânjind, miroase hoituri în vânt, șacalul laș.

Duc vești la împăratul ștafetele grăbite
(Hulubi de bucurie), de biruința lui.
Se 'ntorc soldații-acasă, cu frunțile rărite,
Pe margine de drumuri, femeile statui.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

RĂZBOIU DE IARNĂ

Ce minunat e curcubeu 'n țara mea!
La noi în Tsin gălbui mimoze înfloresc.
Gazéle saltă. Și la noi e-o boală grea,
Războiul, dar în soare armele sclipesc.

Aici, cu caii, înghețați de-a-valma 'n lut,
Picioarele de sloiu ne rup chiar din carâmbi.
Și ochi de sticlă răsfrâng cerul nevăzut,
Căci moartea sub zăpadă ne aruncă strâmbi.

Ni-s hainele zdrențoase, ca la niște bieți milogi.
Urcăm pe stânci de ghiață cu grumazu-adus,
Urcăm drum nesfârșit, — și în zădar te rogi —,
Ne cățărăm ca niște câni spre lună 'n sus.

Bătuți de vânt, ne crapă pielea de pe mâni,
Răsar pe spadă picături de sânge cald.
Vuește cornul de războiu de săptămâni. —
Ah, cum cântam din flaut în țara-mi de smarald.

Intoarcere acasă eu n'oiu mai vedea.
Un tigru sare din culcușu-i răscolit,
Și-arată colții fioroși și vocea-i grea
Ca o furtună 'n vale s'a rostogolit.

Arată-ți inima! O pasăre-a căzut.
Ah, inimă de om! Mai ești tu undeva?
Stau brazii 'nzăpeziți, iar noi parc' am crescut
Pe crengi și croncănim prin ceață și prin nea.

O, cerule prea sfinte, ziua cea de-apoi
Adu-o grabnic, să mă mistuie pe loc.
Cu fulgerul lovește-mă în fruntea-mi sloiu,
Ca să mă 'nalț murind, în noapte stâlp de foc.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

SOȚIA AȘTEAPTĂ

Nevasta de pe turn privește 'n așteptare.
Dinspre coline frunzele încep să sboare;
Vârtej de paseri par, iar norii-s tot mai deși.
Cu toamna, ploaie, fulger, tunet și tu ieși,

Barbar din Kobi, învârtind pumnalul rece.
Al hanului trimis prin poarta Yu-men trece.
Războinici mulți se svârcolesc în gura morții —
Iar tânăra e tot în turn de-asupra porții.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

BLESTEMUL RĂZBOIULUI

In Tien-Șan zăpada pământul l-a 'necat,
Trei ármii risipit-a barbarul cel turbat.

Zac în pustiul galben scheletele albite,
Nechezele de luptă de moarte sunt strivite.

Sinistră 'mpletitură fac corbii pe copaci
Din măruntaie scoase din trupuri de ortaci.

Dorm răstigniți ostașii pe scări dela palate,
E mort și generalul, poruncile's uitate.

Ah, blestemat să fie deapururea războiul
Și-a armelor ispravă ce nu cunoaște-ogoiul.

Dar omul niciodată, condus de 'nțelepciune,
Senin să nu s'avânte 'n ispitele-i nebune,

Iar desnădejdi la arme de-ar fi ca să-l împingă,
Numai prin moartea lumii vieața s'o învingă.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

BCU IAȘI CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

STATORNICI

Norii mi-au zburat
Peste ape. Paseri
Râs au scuturat
Peste țări, departe.
Numai King-
Ting,
Munte ascuțit
Și un te-miri-ce,
Li-Tai-Pe,
Sunt statornici, neclintit.

(Li-Tai-Pe, Flori din Răsărit.)

MOARTEA LUI LI-TAI-PE

«Băui prea mult, prea mult, și nu mi-e bine.
Băiete, mișcă luntrea 'ncoace înspre mal!
Aproape, mai aproape, lângă mine.
Așa! Aicea mă cunoaște orice val.

Intinde-mi mâna, că mi-e slab piciorul.
Hehei, ce-am fost odată și ce sunt acum!
Voi, ape, nu odată v'am dus dorul,
Sau nu-i așa? Adese mi-ați fost falnic drum.

Băiete, ia lopețile la mână
Și nu căsca la mine. Vezi că e 'n amurg.
Dar unde-i luna mea, frumoasa zână?
Se mișcă-un vânt și úmbrele năprasnic curg.

Ce jalnic mi s'a 'nfiorat lăuta.
Ah, te-am lovit, iubita mea! Te doare mult?
La pieptu-mi vină, să cântăm: «Pierduta
Vieață nu revine». Tu cânți, eu ascult.

Curg lacrimi. Măi băiete, plâng sau plouă?
Și cât e de 'ntuneric! Valea a orbit.
De jale inima mi-e ruptă 'n două,
Viața mi s'a dus; dar cântu-i isprăvit?

Ah, unde-i tinerețea neuitată,
Iubita-mi țară Tsin și fluviul Jo-yeh,
Sburdălnicia vieții, svăpăiată
Lo-foh, dănțuitoarea Si-Și unde e?

Băiete, vezi coló pe val lumina?
Nu vezi? Ea crește, se apropie de noi.
E împăratul ce-a domnit în China,
Amicul meu, Ming-Huang, un cântăreț de soiu.

Vii să mă iei în lumea dintre nouri
Cu carul tău de aur, scumpul meu amic?
Cântările-mi trezit-au — spui — ecouri
Și 'n cer? Eu vin, eu vin; apropie-te un pic!».

* * *

Bătrânul brațele-și întinde 'n noapte,
Lăuta cade într'un jalnic gâlgâit.
Doi pași... Din ale valurilor șoapte
Un vaier îngrozit... molatec... fericit...

(Ziarul *Glasul Bucovinei.*)

IULIAN VESPER
(TEODOR C. GROSSU)

Născut la 22 Noembrie 1908 în comuna Horodnicul-de-Sus (județul Rădăuți). A luat bacalaureatul în 1927. Studii în litere și filosofie la Cernăuți și București. Licențiat în litere; funcționar la Ministerul Muncii.

A debutat în revista școlărească Muguri din Rădăuți. A condus, împreună cu Mircea Streinul, editura Iconar din Cernăuți.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Îndrumarea, Junimea literară, Orion, Plai; Glasul Bucovinei etc.

La alte reviste și ziare: Azi, Rânduiala; Dreapta etc.

OPERE:

Apărute: Echinox în odăjdii, Constelații, Poeme de nord (versuri).

În pregătire: Oamenii cerului (poeme) și Primăvara în Țara Fagilor (roman).

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

PROLOG

Zarul în veacuri ronde învălmăși nubil
smirna orei albastre cu plopii nichelați.
Zarzări cu uragane în brațe de copil
cresc o nemărginire de ochi catifelați.

Endimion cu lira sub cerul unui vers
chemă agestru seara cu palmele 'nflorate.
Herolzi în alveole deschid un univers
și-l vând lampadoforii, pe-o drahmă, în cetate.

Liturgice viole în evul fără mit
răspund unui Beethoven, lunar lampadofor;
alge incandescente întind spre infinit
nervurile iubirii și ceața urii lor.

Pădurile în cercuri de elegii și ramuri —
contemporane steme în frenetic necrolog,
ce lucide 's palorile reginelor persane
cu aurul privirii, aquatic monolog.

(Echinox în odăjdii.)

EROUL

Imi plac umerii lui de piatră.
Ochii iuți trecând peste vreme
adulmecă o fantastică glorie,
care din lut o să-l cheme.

Vorbele au stranii străluciri.
Trupul, înflorit în noapte grea,
clatină un veac de nebunie
și la piept îi sângeră o stea.

Inoptat în ceață și trecut
(zilele-l poartă, nopțile-l cresc),
în solstiții lúcide și clare
se aude glasul lui domnesc.

(Echinox în odăjdii.)

CRUGUL DE CEARĂ

Mici strigăte de stele în umbra mea străbat
în ceasul verde-al ploii, interioare gârle
revarsă rarişti stranii de vis sonorizat
cu ninse constelații — madone și șopârle.

Ți-i plânsul sbor de naiuri în lemnul scund al serii,
sunetul supt de veacuri din unda ta te saltă.
Ajuns pe țărmul putred, te-apleci ca lăncierii
și-asvârli trufașul suflet, cu zarea lui înaltă.

Stihii de promoroacă lin trupul înfășoară
plutind în visul propriu, ca 'n alge de mătase,
timpul să nu-l adie, iubirea să nu-l doară,
translúcid să viseze în marea de sargase.

Când carnea azurată va bate 'n aur pur
și sângele — ecoul orchestrelor marine —
va nărui cleștarul tăriilor din jur,
din ochiul mort va crește un zâmbet pentru tine.

Și, obosit de visul pe care toți îl știu,
se va închide clară privirea ta de ape;
luna îți poartă masca, aerian și viu, —
o stea își face cuibul diamantin sub pleoape.

(Echinox în odăjdii.)

ZAPIS

Suprafețele lucrurilor s'au limpezit lângă noi.
Prezența lor e utilă și castă,
vom parafa după-amiaza aceasta
cu pecețile stelelor noui.

Poate, neștiutori, ne-am simțit prea aproape
de neguri, de liniști, de ape,
și fluerul ce-a luminat pădurea
ne-a rătăcit din viață, aiurea.

Dar ne vom recunoaște după luminile din veac,
după destinul nostru sărac
și pentru tot ce-ar mai fi putut să fie
vom iscăli, mirați, pe hârtie.

(Echinox în odăjdii.)

POEM PENTRU IUBIREA OGOARELOR

Să iubim ca Isus singurătatea tăcută a ogoarelor
Pentru înfrățirea duminicală a oglinzilor cerești cu fața
[întunecată a pământului,
Pentru rănile de seară, de noapte și de zi,
Pentru sărbătorile țărânii atât de aproape de frunțile și
[privirile morților,

Pentru sufletul și diminețile ogoarelor,
Tălmăcind pașii semănătorilor în primăverile grave ale
[vieții,
Mărturisind nașterea grâului, tăcerile nenăscute.
Și tinerețea tristă a luceafărului în lumina lui verde.

Să iubim ca Isus liniștita înviere a pânii
Sub zorii scunzi în luminata creștere a lutului
Și pentru strălucirea în hotarele fără sfârșit
Grâul înspicat se roagă singurătăților lui pământene.

Să iubim ca Isus înduplecarea tristă a spicelor,
Pentru foamea neștiutoare a lumii singure și neizbăvite,
Pentru uitarea pământului și a trupului istovit,
Pentru bucuria mânilor ce vor frânge pânea.

Țăranii în nopțile simple ale ogoarelor
Și-au odihnit nădejdile sub brazdele nelămurite.
Acum se împlinesc minunile satului:
Grânele neliniștite au stins luminile anotimpului.

(Constelații.)

PĂMÂNT NEGRU, IN ASFINȚIT

Țăranii scunzi, în zilele prelungi, ară un pământ
[nesfârșit
Până vor da de un cer împietrit,
Unde cuțitul plugului să spintece 'n două
Zorile muncii rodnice, nouă.

Ara-vor câmpurile dela Răsărit la Apus,
Brazdele-or fi drumuri pentru viețile noastre,
Pentru glotașii ce-au dus
Legenda pământului sub tâmple albastre.

Ingerii transcriu însingurări de cărbune
Pentru neștiuta satelor rugăciune,
Intârziind cu veacuri sub pământ
Surâsul trist al celor ce nu sânt.

Numai fumul hogeagurilor va mai cere
Iertare pentru plugarii răsăritului azurat:
Copii cresc în tăcere
O inimă ca un sat.

(Constelații.)

AD UXOREM

Pe aleile timpului trecem azi numai noi.
Iți flutură 'n vânt nebunatecul păr.
Chipul tău în ceața nelămurită a zilelor
E arcuită lumină de iubire și adevăr.

Arzi în dimineața brațelor ție închinate
Cu o lucire liniștită, egală și dulce.
Nu găsești cer mai curat
In care capul tău să se culce.

Luceafărul gândului tău
Răsări pe cerul bucuriilor mele
Odată cu nașterea sângelui
Și-a îneguratelor stele.

Prietenă nemuritoare a versurilor,
Fruntea ți-o apleci peste înfriguratul meu univers.
Ochii ce ți-i sărut, vor trăi
Cu cel din urmă vers.

Să lăsăm orele să ne înconjoare,
Zorile veșniciei ne surprindă mirați.
Pleoapele vor bate alungând negura,
Ulmii se vor stinge îngândurați.

Câmpiile vor avea înălțimea noastră.
Te voiu mângâia cu lumina de azi
Și sărutul meu va cădea
Ca o stea peste brazi.

(Constelații.)

SPIRITUALISM

Noi suntem o liniștită pătrundere
In copilăria lucrurilor întristate.
Inima ta, orizont de tăcere,
In dimineața timpului bate.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Dealurile nu ne mai cunosc,
Pădurile nu ne mai știu;
Stihia zilei se aprinde
In mărăcinișul lunei, târziu.

Zăpezile sfâșiate în noapte
Trec sub semnul unéi împliniri.
Azi nu-mi mai mângâie vremea
Mânile tale subțiri.

Cunoaștem lucruri ce n'au fost,
Iubim înțelesuri ce nu sânt:
Purtăm pelerine de stele
Și 'n suflet pământ.

(Constelații.)

EXCELSIOR

Stăpân peste orbite și fuga lor lunară,
Intr'un zig-zag de săbii zâmbi adolescentul.
Mănușa înstelată sclipi în noaptea clară
Și 'n falduri înflorate se-aprinse orientul.

In două spații albe mantia-i flutura.
Sub pașii lui melodici se destrăma vecia
Și cum mi-auzi ruga, privirea-i strălucea.
Poporului de vânturi îi stăpâni mânia.

I-am spus: Ești tu acela, zidit din zări și spații,
Incepător al lumii, cumplitul mesager?
Intinde-ți brațul peste tăcute constelații
Și peste culmi de piatră, privirea ta de fier,

Și vei vedea pământul rotind între blesteme
Fața liturghicală din visul tău solar,
Intemeind durate, solstiții noui și steme
Pe frunți imperiale cu zâmbetul de var.

Ne ridicăm altare și zei de cafenele.
— O, voalurile morții cum ne îngroapă pașii!
In toamne de cenușă cad pe răni albe stele
Și 'n vis simțim, pe țărmuri strivindu-ne urmașii.

Cine a sădit păcatul în noi și rădăcina
Plăcerilor vulgare cu zarea lor vicleană?
Ne-am stinge învierea și-am adormi lumina
Uitați să fim sub vasta tărie pământeană.

Redă-ne bucuria și legile eterne,
Tot ce din inimi slabe ne-a jefuit pământul.
Iată uitarea oarbă zăpezile își cerne
Și din tăceri obscure ne prăbușește vântul.

Peste întinderi stinse pluteau fășii de viață.
Planetele de seară se risipeau ca fumul.
Un munte vast ca lumea ne răsări în față
Și-un glas rosti mulțimii: Iată drumul!

(Poeme de nord.)

TÂRZIU

Crini înfloriți în zarea unei vieți mai joase,
Lăsați potirul splendid în lumile de sus.
Truda ucide visul și zarzării de-o clipă
Uită văpaia albă și mâna ce i-a pus.

Nelămurit, lumina își schimbă visătorii
Cum se petrec într'una culorile pe râu,
Pe fila mea nescrisă stau de plecare norii
Și-aștept o stea să-mi cadă dintr'un enorm târziu.

De ce aș ucide un zâmbet pentru un parc de soare
Și ziua mea albastră s'o mai închid în scrin?
Legendele de aur ce-au tremurat pe creste
Imi scutură vecia pe-o creangă de senin.

Dar trestiile clare cu zori de pretutindeni
Trezesc o desnădejde de început de viață.
Crinii își apleacă luciul de profunzimi și uiți
Că noapte ți-a fost ziua; poemul, dimineață.

(Poeme de nord).

POTECA SINGURATECĂ DIN DUINO

Poetul se vindeca de rănile cerului.
Prin ochelarii aburiți privea viața. Flăcări, flamuri
[albastre!

Înălțimile palide aveau un creștet egal.
Pasul învăluit în tăcere scanda sonete.

Zilele desfășurau cântece reci pentru înaltele procesiuni
Ale anotimpului. O înserare roșcată trecea.
In orașe dansau bucuriile scânteetoare
Și brizele lor argintii adiau în castelul noptatec.

Poetul se vindeca de rănile cerului.
Suferințele vaste se vindeau în cărți,
Carnea înțelegea o lumină nepământească
Și marea arunca la țărm cadavrele visului.
Pustiile nopți ale desăvârșirii îl bântuiau
Și niciun început nu se apropia.
Ținutul sterp își desvelea falezele de calcar
In singurătățile verzi ale valurilor.

Poetul se vindeca de rănile cerului.
Și iată, din înălțimi, în amiaza scânteietoare
S'a deschis poteca singuratecă a lumii.
Cineva din ierarhiile îngerilor a strigat,
Și strălucirea frunții învingătoare
A fluturat în nopțile întârziate în moarte.
Poetul se întuneca lângă luceafăr, de atunci
Diminețile se profilau pe cer între frunzele elegiilor.

Poteca singuratecă se revărsa într'un fluviu tăcut:
De patru ori inundase pajiștile sonore ale vieții,
De patru ori luna luci în adâncul fiecărui vers,
Până când însuși îngerul urcând poteca singuratecă
In spațiile neîmplinite ale lumii,
Se închină la masa de îndoeli și tăceri
Unde poetul se vindeca de rănile cerului.

(Poeme de nord.)

TINEREȚE, STEA A VICTORIEI

Limpezi, sub firmamentul auster al clipei,
Știm forța de azi și odihna bolnavă de ieri,
In acest tipar al pământului
Vom zidi temeliile noastre astrale.

De vom păși peste datini și ani
Cununați cu stihiile noului început
Sau, striviți, vom muri în limite neîndurate,
Inchinători ai aceloraşi tării.

Nemăsurând biruințele viitoare,
Să fim prețul voinții deapururi,
Care, primenind primăverile alburii,
Descifrează primele slave ale creațiunii,

Iubire, urzind suflete și înălțând frunțile,
Duh, prefăcând oamenii în flăcări.
Peste mulțimile rătăcitoare aspre tăceri se ridică
Și altarele se închină cuceritorilor tineri.

Nedorind vieții decât calmul întunecat al muntelui
Și alba încordare de stânci,
Vom învăța știința vulturului din înălțimi
Care împrejmue timpul și-l rotunjește,

Pentru ca falsele străluciri ale zilei
Să se sfarme în liniile noastre de veci,
Și 'n crângul de rugăciuni de pe văi
Sborul tăcut să ne împrejmue fruntea.

(Poeme de nord.)

ALLONS!

Când sabia de flăcări a destinului
Despicându-ne viața, va lumina-o,
Când, între faptele zilnice, mânile vor străluci
De tăria lucrurilor noui,

Când, biruitori ai clipei, vom spori negura veșniciei,
Inchinați orizonturilor târzii, mergători înainte,
Cutremurând palidele temelii ale lumii
Cu puterile fiecărui răsărit,

Vom deprinde bătăile mici ale inimii cu înălțimile
[veacului
Și 'n răscruci de vânturi vom înălța suferinți.
Tânărul privea fața de nord a cerului
Peste culmile pământești.

Nădejde în firele de iarbă, soare în aerul vânăt al
[munților.
Camarade, mai sus! Iată zările peste timp.
Regiunile jertfei sunt clare și pieptul nostru deschis.
Allons, zâmbetul suprem e al visului.

(Poeme de nord.)

RĂSTIGNIRE

Spiritul pironit pe brațe de lemn
Strivea sub pleoape zările vieții.
Paznicii aveau surâsuri vechi
De paiațe pământene.

BCU IAȘI CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

Trupul nemuritor — murea.
« Astăzi vei fi cu mine în raiu. »
Frunțile tâlharilor își desfrunzeau
Durerile spre abis.

Bătea un vânt de miresme
Ale strălucirii Tale în veac.
Ochii stinși fluturau învieri
Peste temeliile vremilor.

Cerul s'a deschis pentru pașii Tăi de eternități:
Ucenicii coborau furiș de pe cruce
Fața de mormânt a lumii
Și trupul întunecat al pământului.

(Poeme de nord.)

BARBARII

Țeapăn, în larg fotoliu, se oglindește 'n timp.
Surâsul lui e ordin, voința lui: minune.
Pe vasta împărăție a globului stăpân
Lăsat-a universul din banii lui să sune.

Un joc viclean de aur luci în Răsărit
Și Asia adâncă splendorile-și aprinse.
Pe negre continente mai fumegau comori
Și 'n inimi de popoare creșteau cratere stinse.

Svârli trabucul. Iarăși întârzie Parisul!
Și 'n fruntea Europei azvârle receptorul.
Pământurile negre din Paraguay așteaptă:
Le voiu trimite forța, viața și poporul.

Zâmbi bătrânul idol și 'n ochii lui miopi
Se lumină pământul cât o mărgea verzue:
Pe vechile redute mai năvălesc barbarii
Și Capitoliul lumii, în purpură, îl sue.

(Poeme de nord.)

MOARTE

(Lui D. H. Lawrence.)

Crucificat pe astre i-au coborît privirea
In primăvara aspră cu zorile 'n furtuni.
Ogari nelimitați între dorinți și vânturi
Adulmecau legenda în ape și minuni.

Tăcerile rotunde i-au adormit pe umeri
Cu primăvara 'n creștet ca un poem solar.
A fost o limpezire de ore și amieze
In ornicul de ghiață care-a bătut mai rar.

Când zonele austere i-au răvășit paloarea
Ingenunchind sub stele, ca un cadavru mic,
Brumele londoneze nu i-au trimis Ofelii
Nici plante siderale ucise în Mexic.

Trezind Rodezii albe, arípa-i se usucă
Şi sângele se-aruncă într'un deluviu nou.
Urechea abia culege mărgăritari şi alge,
Doar fruntea de mai ştie c'a fost numai ecou.

(Poeme de nord.)

PECETE SATURNIANĂ

Buzele reci de eri sau mai târziu
Mai vor o amintire cu cerul argintat,
In care zeul trist cu genele luminii
Să stingă o corolă peste-un văzduh rotat.

Dar tinereţea vastă cu tăceri de-albine
Trece în răni înalte un dor ca o pecete
Şi zarea ogoită zvârlea sub tâmple clare
Un sbor de vârste aspre cu luciri de erete.

Erai un cruciat crescut în zori şi stepe,
Stăpân nelămurit de timpuri şi armuri.
Zodiacal îndemn! Ia-ţi nopţile impure
Şi-aprinde o coroană pe-o frunte de păduri.

Mulţimile obscure sub un luceafăr viu
Işi vor târî credinţa până la coapsa-ţi brună,
Ingenunchind durerea îi vei culege goi
Şi luminoşi în moarte îi vei porni spre lună.

(Poeme de nord.)

CRISTOFOR VITENCU

S'a născut la 17 August 1907, în comuna răzeşească Broscăuţii-Vechi din judeţul Storojineţ. A absolvit în 1932 Conservatorul de muzică şi artă dramatică din Cernăuţi. A fost angajat la Teatrul Naţional din capitala Bucovinei, unde a activat până la desfiinţarea acestuia.

In prezent, funcţionar la o societate românească.

COLABORĂRI:

La reviste şi ziare bucovinene: Crai-Nou, Junimea literară, Pana literară, Spectatorul; Glasul Bucovinei etc.

OPERE:

Apărute: Destăinuiri (poeme.)

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

VULTURULUI MORT

Cu năzuiri spre înălțimi stelare
hrăneai, zorind, sublimul tău elan,
ne 'nțelegând că orice înălțare
stârnește jos nefavorabil uragan.

Nepăsător ce 'n urmă-ți va rămâne
— dorind setos pătrunderea minunii —,
te-ai avântat apoi pe albăstrimi bătrâne,
scăldate 'n ape glaciale ale lunii.

Ducea nădejde-ajungerii depline
întreaga ta ființă, mistuită
de flacăra de-a ști, ce-ardea în tine
sfâșietoare și nepotolită.

Pluteau sub tine sate și orașe
și mări întinse, străjuite
de munți cu creștete vrăjmașe
nu-atâta norilor, cât bolții limpezite.

De-asupra ta sclipiri de diamante
se răsfățau în spațiu larg, subliniat
de melodii muiate în andante,
ce-ți mângâiau auzul însetat.

De n'ar fi încolțit sămânța răutății
furiș svârlită noaptea pe pământ
de ghiara lui Satan — dușmán iubirii și dreptății —
te legăna și-acuma, sus, dumnezeescul cânt.

Dar, vai, un pocnet — surd porni de jos
oprind otrava unui glonte 'n tine
și trupul tău primi al urii 'mbelșugat prinos
în gâlgâiri fluide de rubine.

(Destăinuiri.)

PRIVIND IN LARGUL MĂRII

Tulburi s'arată izvoadele zării.
Cerul s'apleacă de plumb peste mare.
Vântul vrăjmaș cu vrăjmașă cântare
supără 'n larguri urechile mării.

Cresc și se darmă Uralii acvatici;
preajma primește 'n dar dâre 'nspumate;
fúrii marine din somn deșteptate
chiuie groaznic cu guri de sălbatici.

Totuși, corăbii pe creste de valuri
leagănă doruri spre țara din vise,
care în scrin de tăceri ține 'nchise
tainele-atât de doritelor maluri.

Dârz, ele 'nfruntă aceste primejdii;
milă li-i doară de suflete, care,
smulse de-avânt, se cernură spre zare,
veșnic chemate de 'ndemnul nădejdii.

Dar de vor bea, bucurându-se, vinul
albei ajungeri, spre care li-i vrerea,
nu-i semn s'arate 'n cuprins nicăierea...
Totul va fi cum va crede destinul.

Clipele 'n scurgeri lungesc depărtarea.
Intre țărm trist și corăbii 'n furtună,
lespezi de pâclă-orizontul adună:
zid după care va râde uitarea.

Ochi ard luceferi fluizi și din urmă
cald luminează cu bună urare;
însă 'n rămașii pe țărm, lângă mare,
râtul durerii lăuntrul le scurmă.

(Revista *Junimea literară.*)

GLASUIRI DIN CETATE

Val vin nedemne îndemnuri din zare.
Pașii li-s repezi așișderea vrerii
de-a ne cuprinde cetatea tăcerii,
trudnic durată aici, lângă mare.

Dară deșartă li-i graba și vrerea.
Iată: din lespezi de suflet zidirăm
zid împrejurul cetății; gândirăm:
el ne va fi în restriște puterea.

Bună măsură, căci, rele în roiuri,
multe veniră voind să ne 'nghită,
dar necurmat am rămas neclintită
piatră ce sfarămă orice puhoiuri.

Deci, cum atunci, vom rămâne și-acuma.
Vină nedemne îndemnuri din zare,
toate s'or sparge de zid cum pe mare
valuri de valuri se sparg, lăsând spuma.

Ci ne 'nfricați vom căuta în cetate,
prin oțeliri și cumplită 'ncordare,
să ridicăm vredniciei altare:
reazim și far spre 'nălțimi ne 'ntinate.

(Inedită.)

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

E. AR. ZAHARIA

Născut în Horodnicul-de-Sus (județul Rădăuți), la 24 Ianuarie 1911. Liceul l-a terminat la Cosmeni. Licențiat în litere. Profesor. A redactat revistele Orion, Argonaut și Fișier.

COLABORĂRI:

La reviste și ziare bucovinene: Crai-Nou, Făt-Frumos, Flanc, Freamătul literar, Indrumarea, In preajma gândului, Izvodiri, Junimea literară, Plai, Viața Bucovinei; Glasul Bucovinei, Timpul etc.

La alte reviste și ziare: Acțiunea Buzăului, Alfa, Ancheta, Arc, Ardealul, Azi, Banatul literar, Bloc, Caiet, Clipa, Cuget dobrogean, Cuget moldovenesc, Eu și Europa, Ev nou, Familia, Familia noastră, Flacăra, Frize, Front literar, Fruncea, Gazeta Bucovinenilor, Graiul Dâmboviței, Grai moldovenesc, Ideea națională, Inmuguriri, Insemnări, Izvod, Izvorașul, Jar și slovă, Lanuri, Licăriri, Marea noastră, Moldova literară, Munca literară, Orientări, Orizont, Pagini

basarabene, Pagini literare, Pământul, Pasărea albastră, Petrodava, Plaiuri săcelene, Prahova, Primăvara Banatului, Progres și cultură, Răboj, Scânteia, Sentinela, Societatea de mâine, Țara Bârsei, Treisprezece, Valuri dunărene, Viața literară, Vraja mării, Zorile Romanaților; Calendarul, Foaia poporului, Națională Nou etc.

OPERE:

Apărute: Rostiri tari (cu Arcadie Cerneanu), Apoteoz, Minois și Marathon (versuri). Alte plachete, ca: Afania (sub pseudonimul Firu Magdalin), Stihuri, metafore și imagini românești (versuri) etc. n'au fost puse în comerț.

In pregătire: Acteon, Ninge spre Pietrele Doamnei, Poemul cel mare, Demonologie românească, Nerv, Mim, și ediția versurilor lui Ion Roșca.

AFANIA

Motto: «*Păcate's pe ierburi și copaci, da 'ncă pe oameni!.*»

...parșivă muiere...
N. CREVEDIA

Tata Dumnezeu cu frumusețí trupești și har
te-a înflorit și ca din coapsa Lui să odrăslești
te-a 'ncununat cu lauri și lumini cerești,
ca să-i tămâiezi evlavie 'n altar.

In alt veac trăind, tânăr voevod
te-ar fi poftit în țara lui Doamnă
și i-ai fi dăruit în fiecare toamnă
câte-un cocon de aur și câte-un nou izvod.

Intr'un pridvor de lemn românesc înflorit,
meşteri te-ar fi scris cu penel subţire,
legănând cu ctitorul pe braţe-o mănăstire.
Ca pereţii numele-ţi nu s'ar fi risipit.

Dar tu sufletul l-ai scăldat în ispite
ca o ciutură goală 'n afundiş de apă
şi păcatul în carnea exuberant de albă-şi adapă
rădăcinile de patimi şerpeşte 'ncolăcite.

Vârsta surâde 'n ostroave cu cer colonial;
în vis cocotierul ţi s'ar părea amant,
dar moartea bate sincer, discret şi 'nsinuant —
şi te stingi ca o lampă 'ntr'o sală de bal.

(Afania.)

ANCORA S'A RIDICAT

Ieşiţi pe vas! Plecăm! Era poem sau vis?
Subţire, vântul scitic venea plesnind din faţă
Şi înţepa obrajii gerul de dimineaţă.
Râdeau pe bord sub cerul de-albastru dens, închis.

Puntea s'a ridicat. Ca de marmoră alb sub zăpadă
Portul străluceşte în soarele pieziş şi apos.
Hamalii forfotesc, şueră sirene absurde în radă —
Ce mici sunt oamenii când merg în port pe jos!

Cerul ca un geam de cristal, îndoit
Peste zăpezile vaste, neclintit aștepta.
Soarele roșu ca un lup de mare plutea,
Dar la câteva leghe de cheiu s'a oprit.

Până departe pe uscat ca o subțire pojghiță
Ori plasă de fluturi și ierburi colilii
Licăresc ninsorile pe miriști argintii
Și portul mic e alb ca un obraz de domniță.

Intră și Căpitanul. Matrojii se grăbiră,
Femeile frumoase cu mânile subțiri
Saluturi trimiteau ca niște trandafiri.
Marea se legăna imens ca o liră.

Plecăm! Urcați! Ce viscol de râsete! Ce dese
Neliniști și urale! Odgoane lungi și funii...
Poetul contempla. Spre zare cată unii,
Alții privesc catargul. Din valuri abur iese.

Ce freamăt mare 'n jur! Vasul se mișcă, suspină, vuește,
Sirena țipă, orașul rămâne alb ca o hârtie.
Departe la Tătari, în dobrogeana câmpie,
Înghețat brâul Dunării ca un poet se găsește.

Și 'ncet ca o navă de lemn ne 'ncheiat
Intâiu mai lin, apoi mai sguduit și mai tare
Apocaliptic se 'ntinde pe neteda mare
Magnific și imens vaporul deslegat.

Poetul mai privea spre litoral, spre țară,
Cuprins de-un puternic regret, —
Dar marinarii, pânzele umflate încet
Ridicându-le 'n vânt, de țărm îl depărtară.

(Marathon.)

CERBII

Rag cerbii 'n pădurile calde din munte,
Se clatină brazii din șold și stejarii,
Stelele-și fărămițează bănuții de aur sub punte
Și din tufișuri s'au mișcat pândarii.

Se clatină munții de viforul lor
Când trec ca o oaste de aprigi călări
Cu coarnele 'n lună și tinere nări
Adulmecând urma unui vânător.

Rag cerbii și-aprind clocotind la isvoare
Pădurile 'nalte, poienile moi
Și curg ca oștire de neguri și ploi
Pe blănuri de iarbă, prin cetini și floare,

Și trec biruind păduratice punți
Și pajiști albastre și moi și rotunde...
Ascultă o clipă să simtă spre unde
Porni-vor în ceată ca vântul prin munți.

Dar, când se 'ntâlnesc cu femei la isvor,
Tot sângele aprig s'aprinde 'n pădure
Și nu-i să-i despartă nici om, nici secure —
Așa 's de profunde iubirile lor...

(Marathon.)

FUGA PRIN PĂDURE

Cântec deslușit ca un sobor de luceferi
Sau ce freamăt liric se aude?
Cetățeni minusculi prin ierburile ude
Cu spinări albastre au purces spre lună.

Primăvara a răsturnat ochii căprioarelor
In trupul cald și moale al izvoarelor,
Iar noaptea, după odihnă când vin,
Unda s'o bea cerbii ca niște prinți din plin,

Prin rămurișul bogat al coarnelor revărsate,
In apă întors, stelele gloanțe de aur le par:
S'o tulbure cu botul nu 'ndrăznesc și tresar,
Pădurea gonind cu imaginea lunei pe spate.

(Marathon.)

CĂLĂTORIE

Pe unda violetă a mărilor toride
Cu arca-ne de vis spre legendar atol
Ne-am limpezit privirea și sufletul în gol
Sub ceruri sidefate de lirice Colchide.

Ne 'ntâmpinau tristeți bolnave și arhaice
In golfuri cu brumate lumini crepusculare
Și-argintul înghețatelor eșarfe selenare —
Păreau ciudate zaruri orașele prozaice.

Ne-a 'mpurpurat amurgul cu șerpi și cu reptile,
Frunzarele din pajiști au freamăte sub nori
Și 'n cernerea luminii albastrei aurori
Am sărutat pământul peninsulei fertile.

In zorii 'mbobociți sub dungă de-anotimp
Escadrele planau spre continente noi,
Se proiecta lumina regescului convoi
Spre piscul nemuririi și albului Olimp.

Areopag de lauri — cum scânteiază sorii!
Ne ispiteau privirea chemând imaginar
Sub alba strălucire a soarelui larvar
Ostroave de luceferi și-Egeele de glorii.

Talazuri violete se prelungiră, ca să
Ne legene dorința pe melodii de flaut,
Sub sbaterea luminii ciudatul Argonaut
Visa că prinde 'n brațe berbecii de mătasă.

(Marathon.)

CIOBANII

Ciobanii beau cu pumnii luna
Ca mioarele rediție moldovene,
Cu țundra 'n umeri de fag
Și opinci cu aște de aur.

Frumusețea basmelor ca pe-un cojoc înflorit
Năsdrăvani au purtat-o 'n inimă și brâu,
Cu fluierul și tutunul rusăsc,
Rumenindu-și fețele în râu.

Ploile nu i-au întristat, nicio fată
Cu care să fi copilărit împreună
Cu vântul ce bate din lună
In vaduri apa desmierdată.

In inimi toporași și isvoare,
Miorița tragică — bolnavă la soare,
Chipul de Dac și sângele 'n care
Svâcnește-o nouă Românie Mare.

Voi ați furat stelele din pletele brazilor
Și soarele de pe zevelcile țării,
Bursucii din cuibușurile munților,
De pe sânii fetelor diminețile rurale.

Culegând roadele ogoarelor natale,
Freamătul doinei, al nevestelor și pădurilor,
Neliniștea plutelor spre toance și baladele aspre,
Voi, mă, culegătorii stelelor de pe Carpați!

(Marathon.)

AMURGUL PLOPILOR

Chipreși vestimentari cu sarmatici luceferi,
De verzi agate drumul umbrească
Lumina galbenă ca miezul de pască,
Din crepuscul să se 'ntoarcă teferi.

Ireală, orbita planetară
Spre perigeu involți sateliți
In punga mării arhaici amoniți
Fosforescent ascund lumină amară.

Spre-acordurile verzi de codri și navete
Spre-Atlantice de vis și desmierdări astrale
In golfuri de Americi virgine, sensuale,
Deliciile cărnii suave să vă 'mbete.

Golfuri índice, superbe latifundii polare,
Mediterane albastre, cetăți feniciene,
Voevodesele apelor oprite în lene,
Spăngile sudului în poeme solare,

Mítici rapsozi și-Oedipi virtuoși
Vor cânta beatitudinile certe
Și destinul înflorit multiplicat în inerte
Pajiști sub amurgul plopilor roși,

Oceanide, iedere, constelații de aur,
Preaslăvind purpura ca o coapsă de fată —
Și din cutele cerului despăturit să răzbată
Stele brumate pe mioriții din plaur.

(Marathon.)

NĂIERUL CĂTRE MARGARETA

Infecta respirație de viții citadine,
Imensele balcoane cu glastre de păcate,
Lasă-le în noaptea de aur și agate
Și 'n continent de vis poftim cu mine.

De marmoră roză portaluri și verzuie
Temple cu luceferi pe tâmple de azur,
Vegetații siderale și dramatice Egee 'mprejur.
Balsam de colori și colonade ce sue

Incolăcit ca spaima. Șerpi galbeni, reptile
Cu solzi de aur, și albăstrui lăstuni,
Mierle 'n merii albi, fazani roșcați și bruni,
Ostroave de stridii, fantastice zambile,

Izvoare de imagini, havuze, flori ventuze,
Flaut în suave degete de meduze,
Ingeri de sidef fâlfâind spre astre
In continentul etericelor ovații albastre,

Fotolii de azur și catifea, leagăn de puf și de scamă,
Poieni cu capre negre, lăute de poeme,
Constelații culcate pe mări, galere, trireme
Și dumbrăvi de sclave, — iată ce te chiamă!

Escadre de vis pe mări imaginare
Pendulând planetar polifonele harfe
Sub cer multiplicat de aeriene eșarfe
Ce eclipsându-și rostul fără noi, dispare...

(Marathon.)

NOCTURNĂ

Ziua de mult s'a sfârşit în cel mai murdar cartier
Cu fete ce dorm îmbrăţişate în patul prea strâmt,
Cerul cu obrazul s'a apropiat de pământ
Şi 'n atitudinea asta cerul nu mai e cer.

Noaptea s'a prelins ca o trenă de val.
In vârful brazilor imaginari lângă stele
(Se joacă piticii albaştri cu ele).
Un duh a trecut şi cerul s'a înălţat pontifical.

In liniştea asta rodesc ţarinile României şi cresc copacii,
Izvoarele se încălzesc în cuibuşurile moi,
Pe dealuri sublunare pasc iepurii trifoi
Şi 'n vale dela un suflet de poet se bat dracii.

Nu-i nicio adiere. Cum stă singur afară —
De departe, de foarte departe,
S'aud cântăreţi cu mandolinele sparte
Venind de sub pământ, prin cer, prin noaptea clară

Şi deodată ca o insulă în târgul de lut
Dinspre logodnica lui ascuţit
Un cocoş zorii ca pe nişte Gali i-a vestit
Şi tăcerea s'aşternu din nou ca la 'nceput.

Numai în sufletul poetului la hotar
Intre melancolia de ieri şi năzuinţa de azi
Ca o plasă de păianjeni uriaşi între brazi
Intrebările se ridică şi răsuflă ca marea spre ţărmuri
[de var.

(Marathon.)

TOAMNA MĂ MUT LA ORAȘ

Toamna mă mut la oraș din pădure.
In sălbătăcie drumurile's rele.
Merg în trăsură cu poemele mele
Mici la răsuflet, cu blănuri de viezure.

Acolo terasele sunt mici ca niște salbe
Și când plouă n'are pantă vântul;
Nu simt cleios sub pantofi pământul,
Stelele regilor în târg sunt mult mai albe.

Seara, după ploi, la promenadă
Sorb temperatura văsduhului ud
Și norii îi 'ncalecă Avarii spre Sud
Peste imensa cerului baladă.

Număr stelele iconarilor și 'ngheț
Până-i ciorchine găinușa 'n pădure.
Acasă desfăcam păpușoiu. Acuma merg să fure
Flăcăii mere dulci; bat luna 'n pădureț.

La amiaz năvălesc prepeliţele dela școală,
Elevele subțiri cu ghiosdane 'nspre casă,
Pe sub soarele plictisit (ca un șorț) — de mătasă —
Frumusețea lor ca fața lunei-i goală.

Din vitrine imense lumina curge 'n stradă,
Pe uliți strâmte cu muzică variată,
La crâșme periferice cu o singură fată
Noaptea cad stele, că n'are ce să cadă.

(Marathon.)

NARCOZĂ

Frumusețea Mariei pe masa de-operații.
Prejudecățile vârstei adorm
Sub baldachinul somnului enorm
La un loc cu pachetul de nervi și sensații.

Castitatea ca un potir se deschide
Intr'o pajiște de catifea și mătasă.
Carnea adormì albă și grasă
Sub mânile-asistenților, livide.

Coapsele nu dansează erotic
Și mânile nu cresc flori în minuni
In jurul colinelor sânilor bruni,
Cuprinși de-un verde somn narcotic.

Frumusețea Mariei multiplică un vis
In continentul fără țărmuri calde
Sub un cer de safir și smaralde...
Pântecele ca un sac s'a deschis.

Pudoarea și-a găsit împietrire.
I-au înghețat pe retină pleoapele...
Picioarele svelte și suple de-aproape le
Mângâie 'n genunchi iubire.

(Marathon.)

IN MEMORIAM

Rapsozii Heladei sub ceruri îndelung ultragiate,
prinți inchizitoriali în Indochine de lotus și ceai,
concilii dramatice sub turle răsucite albastru,
milenii abordate 'n anarhii doctrinare.

Ignațiu de Loyola, iconoclast subțire,
sub rigorile dogmei crispat ca o stemă,
pe algele versului fără nimb rătăcește
ca un golf expulzat pe-o hartă utopică.

(Inedită.)

FATA VOEVODULUI SE CULCĂ

Domnița condurii mici ca un pahar
îi aruncă și, desvelindu-și picioarele,
le acoperi cum acoperă soarele
pădurile de aur, de bronz și de var.

Domnița doarme. Ați văzut-o în vis,
frumusețea cum e de deplină,
chipul suav, par 'că scris
cu penel de argint și lumină.

Șuvițe părul pe frunte,
ochi cu negre sprâncene,
dese, prelungi și mărunte. —
Somnul frumos ca o lene.

(Inedită.)

PERȘII

Cântați, harfe stelare, rapsozi împăunați cu steme, și crai,
cum a fost seara de limpede înainte de luptă,
Grecii înalți pe țărm, cu ochii ageri și fața suptă,
cum cercetează marea ca o herghelie de cai.

Iată cum se apropie de țărm ca o negură aspră și deasă
pe apele frământate de biciu și de supremă revoltă.
Perșii nebuni, cum se clatină noaptea pe boltă,
cum sub lună-i leagănă marea și să se 'ntoarcă nu-i lasă;

iată Perșii nebuni cum vin pe 'narmate corăbii,
cum încalecă marea de neastâmpăr fierbinte,
cum Grecii înalți ca o pădure de stâncă înainte
le stau și inima le-o prind în ascuțișuri de săbii.

Iată acuma Grecii subțiri crescând peste domesticitele ape
către Perșii nebuni cu lăncile 'ntinse spre piept,
cu trireme ca un iureș de delfini, cum drept
înainte pornesc și de vasele Perșilor îndată's aproape.

Perșii nebuni, de imaginea Elinilor loviți,
se prăbușesc, se întorc, aleargă ca lupii de mare,
navele se desfac, trufia 'n fundul Egeei dispare
și ei fug spre Egipt, spre Asia Minoră, spre Sciți...

Atunci, marea Heladei din urmă cu ciudă
apele ridicându-și ca o nebunie aleargă
după ei, să-i înghită, să-i culce, să-i șteargă,
de lașitatea lor zeii din Răsărit să n'audă.

Grecii înalți și subțiri intră cu triumf în cetate;
marea se ridică, marea bolborosește, marea înjură
și de pe mal din când în când câte-un Persan de fură,
iarăși la mal îl aruncă, după ce 'n adânc de toate
[pietrele-l bate.

(Inedită.)

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINSUL

Pagina

Câteva cuvinte lămuritoare 7
Izvoare 15

Gh. Antonovici:

Toast de seară 20
Utrenie 21
Drum de nord 21
Preludiu bucolic 22
Psalmodie pluvială 23
Stihul frunzelor de toamnă 24
Culegător de spice 24

Traian Chelariu:

Inițială 27
Aniversare 27
Tristie de după-amiază 28
Seceriș 29
Primitivă 29
Exod 30
Sânge ca o legendă 33
Luteție, stamină de aur 34
Fântână 34
Sfârșit 35
Noi suntem 35

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina

Dragomirna 36
Ingerul lutului 37
Colind 38

Ghedeon Coca:

Poem pentru sfârșit adolescent 40
Fregata 40
Poem 43
Poem 43
Alge 44

George Drumur:

Oglindire 'n scuturi 47
Pridvor cu voevozi 47
Gravură 49
Cantilenă 50
Gerul în icoană 51
Umbre pe lut 51
Bucurie 52
Trecere 53
Vămile luminate 54
Seară văratică 54
Oceane 55
Hotare 56
Trudă 56
Sfârșit nelămurit 57

Teofil Lianu:

Răvaș pământean 59
Curcubeu peste țară 59

Aspazia Munte:

Izvor 72
Poem 72
Poem 73

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina

George Nimigeanu:

Despărţire 75
Codrii 75
Strigăt în deşert 76

Vasile I. Posteucă:

Primăvară periferică 79
Aducere aminte 79
Reverie 80
Moarte 82
Cântec de domniţă 83
Inlăcrimări 84

Neculai Roşca:

Corabia pierdută 87
Cimitir pe câmp 91
Psihastenie 92
Plecare 92
Toamnă albastră 93
Peisaj ideal 94
Retrospecţie 94
Nu e greu să priveşti moartea în faţă 95
Culminaţie incertă 96
Desbatere 96
Drum drept 97
Peisaj definitiv 97
Prigoană 98
Păcat izbăvitor 99
Dans 99
Numai odată 100

Mircea Streinul:

Meteorologie 102
Verlaineiană 103

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina

Petru Cercel 103
Tragica întâmplare din strada 104
Pan vorbește 105
Descripție 105
Moartea prințului get 106
Logodnă mistică 107
Fragmentariu 108
Migrare 119
Peter Schlemihl vorbind cu umbra vândută 120
Pasărea măiastră 120
Navigatorul 121
Făt-Frumos 122
Moarte de primăvară 122
Al zecelea cuvânt 123

Nicolae Tcaciuc-Albu:

Poezie eternă 128
Două fluiere se 'ngână 128
Pe malul lui Jo-Yeh 129
In grădina palatului Ceao-Yang 129
Primăvara 130
Trei tovarăși 131
Homarul 132
Jalea 132
Impărăteasa 133
Han în soare 134
Război în pustiul Kobi 134
Război de iarnă 135
Soția așteaptă 136
Blestemul războiului 137
Statornici 138
Moartea lui Li-Tai-Pe 138

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina

Iulian Vesper:

Prolog 141
Eroul 141
Crugul de ceară 142
Zapis 143
Poem pentru iubirea ogoarelor 144
Pământ negru, în asfinţit 145
Ad uxorem 145
Spiritualism 146
Excelsior 147
Târziu 149
Poteca singuratecă din Duino 149
Tinereţe, stea a victoriei 151
Allons! 152
Răstignire 152
Barbarii 153
Moarte 154
Pecete saturniană 155

Cristofor Vitencu:

Vulturului mort 157
Privind în largul mării 158
Glăsuiri din cetate 159

E. Ar. Zaharia:

Afania 162
Ancora s'a ridicat 163
Cerbii 165
Fuga prin pădure 166
Călătorie 166
Ciobanii 167
Amurgul plopilor 168

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina

Năierul către Margareta 169
Nocturnă 171
Toamna mă mut la oraș 172
Narcoză 173
In memoriam 174
Fata voevodului se culcă 174
Perșii 175

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

MONITORUL OFICIAL ŞI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAŢIONALĂ
B U C U R E Ş T I.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

apărut	**BIBLIOTECA „ENCICLOPEDICĂ“**	
ONST. C. GIURESCU	*Istoria Românilor, I*, ediția a II-a, cu numeroase ilustrații în text	Lei 200
. G. BANU	*Sănătatea poporului român*	Lei 200
SIMIONESCU	*Țara noastră*, cu numeroase ilustrații în text	Lei 200
ONST. C. GIURESCU	*Istoria Românilor, II*, ediția a II-a, Part. I și a II-a, cu numeroase ilustrații în text	2 vol. Lei 260
L. ROSETTI	*Istoria limbii române, I, Limba latină*	Lei 100
ARBU SLĂTINEANU	*Ceramică românească*	Lei 240

SCRIITORII ROMÂNI CONTEMPORANI

	Romane	
ACHIM BOTEZ	*Insemnările unui belfer*	Lei 60
GANE	*Trecute vieți de doamne și domnițe, II* cu numeroase ilustrații în text	Lei 160
IAN MANIU	*Focurile primăverei și flăcări de toamnă*	Lei 60
ANUL KLOPSTOCK	*Feciorul lui Nenea Tache Vameșul, II*	Lei 70
NDIESCU	*Insemnările lui Safirim, I*	Lei 60
NDIESCU	*Peste mări și țări*, cu 20 de reproduceri în culori, după acuarelele originale de S. MÜTZNER	Lei 800
DEMETRIUS	*Tinerețe*	Lei 50
GHEZI	*Ce-ai cu mine, vântule?*	Lei 80
NEA	*Zile de lazaret*	Lei 70
ărut	**Eseuri. Critică**	
ZARIFOPOL	*Pentru arta literară*	Lei 60
SSICIUS	*Mențiuni critice, II*	Lei 80
NTACUZINO	*Izvoare și popasuri*	Lei 60
	Oameni cari au fost, I	Lei 80
AC	*Viața și opera lui Richard Wagner*	Lei 60
ALEA	*Valori*	Lei 50
JA	*Oameni cari au fost, II*	Lei 90
CIOCULESCU	*Corespondența dintre I. L. Caragiale și Paul Zarifopol (1905—1912)*	Lei 40
SCU	*Opera lui Mihai Eminescu, II și III*	2 vol. Lei 140
ONIADE	*Renașterea italiană. Trei figuri din Cinquecento*	Lei 70
A	*Oameni cari au fost, III*	Lei 90
VOINESCU	*Montaigne*	Lei 70
OMAC	*Poeții armoniei, I*	Lei 60
NESCU	*Opera lui Mihai Eminescu, IV și V*	Lei 150
SSICIUS	*Mențiuni critice, III*	Lei 90
Ș PROTOPOPESCU	*Fenomenul englez*	Lei 100
A	*Sfaturi pe întunerec*	Lei 90
ROVICI	*Figuri dispărute*	Lei 50
	Grădina lui Glaucon sau Manualul bunului politician	Lei 70
ERIAN	*Shakespeare*	Lei 90
	Versuri	
BOTEZ	*Cuvinte de dincolo*	Lei 60
STANCU	*Antologia poeților tineri*, cu portrete de Margareta STERIAN	Lei 60
A	*Poesii*, cu o prefață de Adrian MANIU	Lei 40
RIAN	*La poarta din urmă*	Lei 60
ANIU	*Cartea Țării*	Lei 40
A	*Cântec deplin*	Lei 40
SILVIU	*Paisie psaltul spune...*	Lei 40

V. CIOCÂLTEU	*Poesii*	Lei 60
N. DAVIDESCU	*Helada*	Lei 60
ION POGAN	*Zogar*	Lei 40
N. DAVIDESCU	*Roma*	Lei 60
RADU BOUREANU	*Golful Sângelui*	Lei 50
N. DAVIDESCU	*Evul Mediu*	Lei 60
ION MINULESCU	*Nu sunt ce par a fi...*	Lei 50
VIRGIL CARIANOPOL	*Scrisori către plante*	Lei 40
ADRIAN MANIU	*Poezii din Carmen Sylva*	Lei 100
MIHAI MOŞANDREI	*Singurătăţi*	Lei 40
CICERONE THEODORESCU	*Cleştar*	Lei 50
ILARIU DOBRIDOR	*Vocile Singurătăţii*	Lei 70
ANDREI TUDOR	*Amor 1926*, poeme	Lei 40
V. VOICULESCU	*Urcuş*	Lei 60
ION PILLAT	*Ţărm pierdut*	Lei 60
ZAHARIA STANCU	*Albe*	Lei 60
AL. O. TEODOREANU	*Caiet*	Lei 60
MIHAIL CELARIANU	*Flori fără pace*	Lei 50

EDIŢII DEFINITIVE

TUDOR ARGHEZI	*Versuri*	Lei 100
MATEIU I. CARAGIALE	*Opere*	Lei 150
ELENA FARAGO	*Poesii*	Lei 100

Au apărut SCRIITORII STREINI MODERNI ŞI CONTEMPORANI

E. MADÁCH	*Tragedia omului* traducere în versuri din limba maghiară de Oct. GOGA	Lei 40
LUIGI PIRANDELLO	*Răposatul Matei Pascal* traducere din limba italiană de A. MARCU	Lei 40
R.-L. STEVENSON	*Comoara din insulă* traducere din limba engleză de Radu GEORGESCU	Lei 50
EMILY BRONTE	*La răscruce de vânturi* traducere din limba engleză de Mary POLIHRONIADE	Lei 60
COL. T. E. LAWRENCE	*Cei şapte stâlpi ai înţelepciunii*	Lei 240
EMIL GULIAN	*Poemele lui Edgar Poe*	Lei 50

Au apărut BIBLIOTECA DE FILOSOFIE ROMÂNEASCĂ

D. D. ROŞCA	*Existenţa tragică*	Lei 60
T. VIANU	*Estetică, I*	Lei 100
LUCIAN BLAGA	*Orizont şi stil*	Lei 60
MIRCEA ELIADE	*Yoga. Essai sur les origines de la mystique indienne*	Lei 200
T. VIANU	*Estetică, II*	Lei 100
ALEXANDRU CLAUDIAN	*Originea socială a filosofiei lui Auguste Comte*	Lei 70
LUCIAN BLAGA	*Geneza metaforei şi sensul culturii*	Lei 60
CAMIL PETRESCU	*Modalitatea estetică a teatrului*	Lei 60
MIHAI D. RALEA	*Psihologie şi viaţă*	Lei 60

FUNDAŢIA PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ
„REGELE CAROL II"

Cărţile noastre se găsesc de vânzare în principalele librării din ţară. Procurarea lor se face numai prin
FUNDAŢIILE CULTURALE REGALE
CENTRALA EDITURILOR
22, Strada Lipscani, 22 — Bucureşti, I. — Telefon 5-37-77

Lei 60.—

C. 50.07.